

Maš tednik

Koroški

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

3. leto / številka 42

V Celovcu, dne 17. oktobra 1951

Cena 70 grošev

Moške flanelaste srajce
apartni vzorci in barve

Flanelaste pižame

Toplo spodnje perilo

v res največji izbiri

Grüner

Celovec - Klagenfurt, Burggasse

Kmetijska zbornica

Kakor imajo delavci svojo delavsko zbornico, ki jih brani, varuje in zagovarja ter skrbi za njihove koristi, tako imajo industrialci, obrtniki in trgovci svojo zbornico obrtnega gospodarstva. Ta skrbi za gospodarske koristi svojih članov in zagovarja pred oblastmi njihove potrebe in zahteve.

Po svojih zbornicah vplivajo delavci in nameščenci in po svoji zbornici vplivajo podjetniki, industrialci, trgovci in obrtniki odločilno na zakonodajo in na vladne ukrepe, ki zadevajo njihove koristi.

Tudi oni stan, ki ga večkrat imenujejo temelj države, stan, ki skrbi za prehrano ostalega dela prebivalstva, to je kmečki stan, ima svojo poklicno in strokovno zastopstvo, ima svojo deželno kmetijsko zbornico, svoje okrajne kmetijske zbornice in svoje občinske kmečke odbore.

Te ustanove imajo nalogo in so bile zato ustanovljene, da vedno in povsod zastopajo koristi kmetov, da ne zaidejo v zagovarjanje strankarskih koristi nekaterih skupin kmetov, da podpirajo torej kmeta in kmečki stan kot celoto.

Deželna kmetijska zbornica ima nalogo, da točno zasleduje državno in deželno zakonodajo in da daje pri vsakem osnutku zakonov, ki zadevajo koristi kmetov, svoje predloge in svoje protipredloge. Nadalje skrbi za povzdigo in izboljšanje gospodarskega, socialnega in kulturnega položaja kmetov.

Za omogočenje boljšega zastopstva koristi kmetov in za izvajanje nalog, ki jih ima deželna kmetijska zbornica, so po okrajih okrajne kmetijske zbornice in po občinah občinski kmečki odbori.

Iz prednjega more videti vsak kmet, da ima kmetijska zbornica velike naloge, da ima zelo širok delokrog, da more s točnim in pravičnim izvajanjem teh nalog kmetom veliko koristiti. Vsak kmet pa more tudi uvideti, da je zato važno, komu je poverjena naloga v kmetijski zbornici, da kmečke koristi pravilno zastopa.

Kmetijstvo na Koroškem v svojem gospodarskem bistvu ni enotno, različno je v severnem delu dežele, čisto drugačno je v južnem delu dežele. Kmetijske razmere, ki so v severnem delu dežele bolj srednje- in velikokmetijske, zahtevajo tam drugačni način pospeševanja, kakor pa kmetijske razmere v južnem delu dežele. V južnem delu dežele so razmere malokmetijske in v takem položaju, si morejo kmetje sami mnogo manj pomagati kakor pa veliki kmetje. Dolžnost javnih ustanov in tudi predvsem dolžnost kmetijske zbornice pa je, da pomaga predvsem onemu delu dežele, ki si more zaradi posebnih gospodarskih in zemljepisnih razmer sam manj pomagati.

Ako iz prednjih vidikov presojava delo deželne in okrajnih kmetijskih zbornic, bomo morali ugotoviti, da deželna kmetijska zbornica — s tem pa tudi okrajne kmetijske zbornice — ni upoštevala naših krajev tako kakor bi jih morala in da je skrbela predvsem za severni del dežele. Zato južni del dežele ni bil v pravični meri udeležen pri razdeljevanju podpor za nakup strojev, ureditev gnojišč, zgradbo silosov, nakup umetnih gnojil, pospeševanje združništva in nakup kmetijskih potrebščin.

Pri vsem tem so dobili naši kraji komaj eno tretjino tega, kar bi jim po vsaj pravici pripadalo, zaradi svojih posebnih gospodarskih razmer pa bi morali dobiti in bi mogli upravičeno zahtevati še več.

Pri pospeševanju kmetijske izobrazbe in skrbi za povzdigo ter izboljšanje socialnega in kulturnega položaja kmetov pa ni dobil južni del dežele skoraj nič ali pa prav nič in vse je dobil samo severni del dežele.

Pri volitvah v kmetijsko zbornico bodo letos dne 25. novembra spet po dolgem času kmetje sami odločali, ali morejo poveriti vodstvo kmetijske zbornice še nadalje

Kmetovalci od Smohorja do Laboda, od visokih Gozdanj in Djekš do grab Železne Kaple in pobočij Karavank

Zavestno zanemarjanje in zapostavljanje našega kmetijstva na vseh področjih njegove proizvodnje po Kmetijski zbornici nam je prizadejalo velike krivice in neprecenljivo gospodarsko škodo. Oni, ki so v zadnjih letih v Kmetijski zbornici imeli pravico in dolžnost, da odločajo o razvoju kmetovanja in uravnavajo kmečko gospodarske razmere v deželi, niso pokazali volje, da popravijo stare krivice in nastalo škodo. Tudi niso poskušali pomagati našim krajem do potrebnega gospodarskega napredka. Poznali so nas samo pri dajatvah in oddajah, pomoči pa smo dobili le eno tretjino tega, kar bi nam v primeri v drugih kraji pripadalo.

Dne 25. novembra 1951 bomo po skoraj dveh desetletjih zopet imeli možnost, da na volitvah izberemo svoje zastopnike v Deželno kmetijsko zbornico in v okrajna ter občinska kmečka zastopstva.

Pri teh volitvah bomo zopet sami odločali, kdo nas bo zastopal v prihodnjih petih letih. Od nas samih je torej odvisno, kdo bo tolmačil in zagovarjal naše gospodarske potrebe in osvetljeval ter preprečeval krivice.

Lastniki, najemniki, uživalci in užitarji kmet. in gozdne posesti

Našemu gospodarstvu prizadeto škodo bomo lažje popravili, izročeno nam zemljo lažje obdržali in kmetije utrdili ter v svojem kmetovanju napredovali, če bomo enotno in skupno volili ljudi iz svoje srede. Le v skupnih prizadevanjih nas vseh bo tudi posamezniku mogoče postaviti svojo kmetijo na trdnije temelje in se priboriti do boljše plačanega dela.

Zato gremo 25. novembra skupno in samostojno na volitve in sicer pod imenom „KMEČKA GOSPODARSKA ZVEZA — BAUERN-WIRTSCHAFTSBUND“.

„Kmečka gospodarska zveza“ je volilna skupina, ki zastopa zgolj kmečko-gospodarske interese in odklanja izrabljanje kmečkih teženj in potreb za strankarsko politiko.

„Kmečka gospodarska zveza“ si bo prizadevala, da združi vse kmetovalce južnega dela dežele, da dobijo svoje zastopstvo v vseh kmečko-gospodarskih ustanovah dežele. „KMEČKA GOSPODARSKA ZVEZA“ vabi vse kmetovalce v svoje vrste!

Vsak, kateremu je lastna in njegovih sosedov bodočnost resno pri srcu, se bo našemu klicu odzval in bo 25. novembra volil „KMEČKO GOSPODARSKO ZVEZO“.

Volilni odbor „Kmečke gospodarske zveze“
v Celovcu.

V Celovcu, dne 11. oktobra 1951.

Obramba vzhodnega Sredozemlja

Zaradi ogrožanja zapadne Evrope in posredno vsega dela vzhodnega sveta je bila sklenjena Severno-atlantska obrambna zveza. Omenjeno ogrožanje zapadnega sveta pa ni ostalo omejeno, ampak se nevarnost v vedno večji meri pojavlja na Bližnjem vzhodu.

Zato sta bili na zadnji seji držav Severno-atlantske zveze v Ottawi sprejeti v to zvezo tudi Grčija in Turčija.

Ponudba Egiptu

V tedenskem političnem pregledu poročamo bolj podrobno o dogodkih v Perziji in v Egiptu. Egipt vztraja na odpovedi pogodb z Veliko Britanijo iz leta 1899 o skupni upravi Sudana in o odpovedi pogodbe iz leta 1936 o pravici Velike Britanije, da ima svoje posadke ob Sueškem prekopu. Kralj Faruk je te sklepe egiptovskega parlamenta že podpisal in so s tem stopili v veljavo. Velika Britanija sicer trdi, da te in take odpovedi pogodb ne bo priznala, toda vprašanje je, če bo tako nepriznanje mogla tudi v resnici izvajati.

Egipčani grozijo, da bodo proglasili britanske čete ob Sueškem prekopu za sovražne čete, ako ne bodo britanske čete od tam prostovoljno odšle.

Da bi se izognili temu sporu, so Velika Britanija, Združene države, Francija in Turčija predlagale vladi Egipta, naj bi Egipt skupaj z omenjenimi državami sklenil vojaško zvezo za obrambo Bližnjega Vzhoda. Zgleda, da je zlasti Velika Britanija na tako pogodbo zelo veliko gradila. Egipčanski parlament pa je tako ponudbo odbil.

Sedaj izjavljajo zastopniki omenjenih štirih sil, da odklonitv ponudbe pristopa k obrambni zvezi po egiptovski vladi ne mo-

takim, ki njihove koristi prezirajo in zapostavljajo ali pa naj poverijo vodstvo onim, ki bodo v večji in pravičnejši meri skrbeli za gospodarske in kulturne potrebe našega kmetijstva.

re niti zadržati še manj pa preprečiti, da ne bi omenjene štiri vlade same sklenile pogodbe o skupni obrambi Bližnjega Vzhoda, ki je čim dalje bolj ogrožen.

Obiski generalov

Kako resno mislijo vojaški krogi z organizacijo obrambe vzhodnega Sredozemlja in Bližnjega Vzhoda, nam jasno povedo obiski vrhovnih poveljnikov zavezniških čet.

Tako je šef generalnega štaba ameriške vojske, general Collins, odpotoval v Jugoslavijo. V Beogradu se je razgovarjal z merodajnimi vojaškimi jugoslovanskimi krogi in je nato odpotoval v Skoplje v Makedoniji. Zlasti to potovanje smatrajo za zelo važno, ker je ravno Makedonija ona točka, kjer bi bil možen kominformski napad.

Vrhovni poveljnik vojnih sil Atlantske zveze, general Eisenhower, je odpotoval v Neapel, da bo nadzoroval največje pomorske vojaške vaje ameriške mornarice v Sredozemskem morju.

Poveljnik ameriškega generalnega štaba, general Bradley, se je mudil v Atenah in v Ankari, kjer se je razgovarjal o organizaciji skupne vojaške obrambe Turčije in Grčije v sklopu Atlantske obrambne zveze.

Nova pogajanja na Koreji

Na Koreji so se sestali zvezni častniki čet Združenih narodov in častniki komunističnih čet, da se posvetujejo, kje, kdaj in kako bi bilo mogoče začeti z novimi razgovori o prekinitvi sovražnosti na Koreji.

Med tem pa so v delni ofenzivi napredovale čete Združenih narodov na srednjem odseku bojišča za približno 6 km in na zahodnem odseku za približno dva kilometra.

S Severne Koreje prihajajo poročila, da so bile tam v več mestih protikomunistične demonstracije.

Volilci v kmetijsko zbornico, pozor!

Reklamacijski rok, to je čas, ko še morete zagotoviti volilno pravico sebi in svojim sosedom, poteka. Zagotovite si pravico, da boste smeli dne 25. novembra odločiti o tem, kdo in kako naj v prihodnjih petih letih odloča o vaših in vaših otrok gospodarskih koristih.

Opozarjamo na obvestila na gospodarski strani pod naslovom: Volitve v Kmetijsko zbornico!

KRATKE VESTI

V Fatimi na Portugalskem, kjer se je leta 1917 prikazala Marija trem pastirjem, so dne 13. oktobra ob navzočnosti 800.000 vernikov slovesno zaključili sveto leto. Papežev odposlanec je v svojem pozdravnem govoru omenil, da je tudi sv. oče v preteklem leti videl pojav, kakor ga je videlo 70.000 ljudi dne 13. oktobra leta 1917 v Fatimi.

Na Štajerskem odpade na 1000 prebivalcev 13.9 porodov. Tako je ta zvezna dežela dosegla najnižje število porodov v Avstriji in menda tudi najnižje na vsem svetu.

Na sporočilo Sovjetske zveze, da bi ta mogla pristati na spremembo italijanske mirovne pogodbe le pod pogojem, ako Italija izstopi iz Atlantske zveze, so odgovorili zastopniki zapadnih treh velesil, da tega pogoja ne morejo sprejeti in da bodo kljub ugovoru Sovjetske zveze odobrili spremembo italijanske mirovne pogodbe.

Tudi Irak, ki je sosednja država Perzije in kjer imajo Angleži tudi posebno pogodbo zaradi izrabljanja petrolejskih vrelcev, želi to pogodbo spremeniti. Vendar pa je iraška vlada izjavila, da v svojih zahtevah ne bo šla tako daleč kakor vlada sosednjega Irana ali Perzije.

Jugoslovanski zunanji minister Edvard Kardelj je v časopisju izjavil, da mora ostati Jugoslavija pri sistemu ene stranke, ker bi v nasprotnem slučaju brezdvomno zmagala protirevolucija. Zato za enkrat še ni misliti v Jugoslaviji na uvedbo demokratičnih svoboščin.

Italijanski ministrski predsednik De Gasperi je dobil v italijanski zbornici naročilo, da se sme pogajati z Jugoslavijo o rešitvi tržaškega vprašanja samo na podlagi obljube treh zapadnih velesil, da bo priključeno celotno Svobodno tržaško ozemlje (tudi jugoslovanska cona) Italiji.

V zadnjih mesecih je avstrijski izvoz znatno nazadoval in primanjkljaj avstrijske trgovske bilance je s tem znatno narastel, ker je uvoz mesečno za okrog 150 milijonov šilingov večji kakor pa izvoz. To se deloma opaža tudi na mednarodnih denarnih trgih, kjer je zadnje čase vrednost šilinga nazadovala.

Mednarodna banka za obnovo je dovolila Jugoslaviji posojilo v iznosu 28 milijonov dolarjev, izplačljivo v raznih evropskih valutah, za nakup strojev za elektrarne, za izboljšanje prevoza in za kmetijstvo.

Po ameriških poročilih cenijo komunistične izgube na Koreji od začetka bojev do 2. oktobra letos na 1,346.723 mož, od teh je 165.935 ujetnikov. Ameriške izgube znašajo v istem času 98.382 mož.

Po uradnih cenitvah je bila letošnja žetev v Združenih državah druga največja v zgodovini. Pridetek krušnega žita bo znašal okrog 33 milijonov ton, pridelek riža pa 45 milijonov vreč po 45 kg.

Ameriški senat je odobril največji vojaški proračun v zgodovini Amerike. Proračun znaša okrog 57 milijard dolarjev (1 bilijon 700 milijard šilingov).

Zadnje volitve v francoske pokrajinske zbornice so pokazale, da volilci zapuščajo komunistično stranko. Pa tudi socialisti so nazadovali. Pridobile pa so desničarske stranke.

Politični teden

Perzijsko vprašanje rešujejo v konferenčnih dvoranah v Washingtonu in Acheson je boter tem razgovorom. Perzijski ministrski predsednik Mossadeq sedi na svojih lavorikah, ki si jih je pridobil v borbi z angleškim levom in je zadovoljen. Ta zadovoljnost pa ima tudi svoje dobre strani. Njegova ušesa so postala dovtetnejša ameriškim prišepetalcem, ki hočejo perzijski petrolej rešiti za zapadni svet, če ga že niso mogli ali hoteli za Angleže.

Perzijsko vprašanje je stopilo v drugo dejanje te težke igre. Podržavljenje petrolejske industrije je izvršeno dejstvo, Angleži so deloma vljudno, deloma nevljudno bili poslani ali poklicani domov in zdaj so v teku nova pogajanja o tem, kako zadovoljiti Perzijske in Angleže obenem, oziroma kaj Perzijscem vse priznati, da bodo zadovoljni in kaj Angležem pustiti, da bodo ostali zadovoljni.

Perzijska zadeva pa se je nekako „vnesla“ in je komaj verjetno, da bi iz nje nastali spori, ki bi utegnili ogrožati svetovni mir.

Perzijski zgled pa je našel svoje posnemalec

Spretni Mossadeq je z izrabo splošnega političnega položaja izvojeval zmago nad do sedaj največjo kolonialno veselo — Anglijo. Strateški položaj je bil tak, da so Angleži morali preiti k umiku, ker bi njih oborožen nastop pomenil vojno s Perzijski in verjetno intervencijo Sovjetske zveze, kakor določa to njena pogodba s Perzijsko. To bi bilo ne samo za Angleže, temveč za ves zapadni svet zelo neprijetno.

Če so Amerikanci v veliki meri tudi Angležem prilivali vode v njih vino, je bilo razumljivo. Če pa sledeč Mossadeqovemu zgledu zdaj hoče

Egipt zasesti Sueški prekop in izsiliti umik Angležev

je to stvar življenjskega pomena ne samo za Veliko Britanijo, temveč za ves vojaški sistem zapadnega sveta, ki stoji za Ameriko. Egiptovski ministrski predsednik, Nahas paša, je izjavil, da bo njegova vlada odpovedala pogodbo z Anglijo glede Suezja. Ta izjava je pri potomcih Faraonov dvignila velikansko navdušenje, ki se je potem izrodilo v velike demonstracije proti Angležem. Zanimivo pri tem je, da je bil Nahas paša tisti egiptovski državnik, ki je leta 1936 sklenil z Angleži sedanjo pogodbo o uporabljanju sueškega prekopa.

Nadalje bi bilo omeniti, da je bil Egipt v zadnji vojni nevtralen, kljub temu, da so se odločilne bitke bile na njegovem ozemlju. Bil je nevtralen, čeprav mu je dolge mesece grozilo, da bo postal del italijanskega fašističnega imperija. Musolini je že naročil letalo in slavnostni sprejem, toda angleška zmaga pri El Alemainu je vse to preprečila.

Po vojni je Egipt dobil samostojnost in ta korak londonske delavske vlade je Churchill močno kritiziral. Dejstvo je, da je Egipt danes narodna država, ki mrzi tiste, ki so mu nekdanj vladali, čeprav so se pokazali popustljivejši kot katerakoli druga kolonialna sila — to so Angleži, ki so dali samostojnost Egiptu.

Nahas pašev ultimatum je seveda treba nujno spraviti v zvezo z valom nacionalizma, ki je danes vzrok številnih vseh dogajanj v območju arabskega sveta. Kolonialni sili kot Anglija in Francija, ki sta zadnja desetletja obvladovali ta del sveta, sta zdaj potisnjeni v obrambo. Prej sta si bili nasprotnici pri razdeljevanju interesnih območij, materialnih dobrin in deleža izkoriščanja tega sveta. Danes v obrambi sta odkriti zaveznici. Zdaj gre za vse. Gre za golo življenje, kajti brez Sueškega prekopa je vsa zapadna Evropa kot telo brez glavne žile dovodnice.

Sueški prekop naj pride pod skupno vlado atlantskih sil in Egipt naj dobi pri tem levji delež in naj se vključi v obrambni sistem zapadnega sveta.

Egiptsko vprašanje je že itak dolgo bilo v zraku. Razne, Angliji sovražne izjave športnikov, gospodarstvenikov in diplomatov so dale slutiti, da Egipt samo čaka na ugodno priliko. Ta je prišla. Vendar se Nahas paša moti, če misli, da bo žel iste sardove kot Mossadeq, Amerika, Anglija, Francija in Turčija so egiptovski vladi poslale diplomatske note z isto vsebino. Egipt naj pristane na skupno nadzorstvo nad Sueškim prekopom. In to se je zgodilo ne-

kaj minut po izjavi Nahas paše, kar je dokaz, da Suez ni Perzijska in tukaj ni posredovalcev, ker jih radi skupnih interesov ne more biti. Egipt je v tem primeru osamljen. Tudi ni Sovjetska zveza njegov mejaš, kot v perzijskem slučaju in more samo politično uporabiti anglo-egiptski spor. Jasno pa je, da bo tudi iz tega konflikta izšel Egipt kot praktični zmagovalec, če pa se Ameriki posreči ga pridobiti za Atlantsko obrambno zvezo, bo to za Ameriko velika pridobitev. Sovjeti pa bi nazadnje vendarle raje gledali Angleže ob Suezju kot pa Amerikance.

Seveda je pri vsem tem tudi nekaj tragike. Francosko-angleški kapital pod vodstvom avstrijskega inženirja je zgradil Sueški prekop. Veliki jezovi in elektrarne v Sudanu, gornjem toku Nila, so delo Evropejcev. Sudan je pokrajina južno od Egipta, meji na Abesinijo in je sporno ozemlje med Egiptom in Anglijo. Egipt zahteva priključitev Sudana. Položaj v Sudanu pa je sličen položaju v drugih arabskih deželah. Do Angležev nimajo simpatij, sta pa dve struji: prva je za samostojnost, druga za priključitev Egiptu. Ta zadeva še bolj zamotava položaj v severni Afriki.

Val nacionalizma, ki je prevel arabske države, resno ogroža pozicije dosedanjih kolonialnih sil, Francije in Anglije. Francozi se boje za Alžir in Maroko, kjer je uporniška tradicija Abdel-Krima globoko v narodni duši.

Še nekaj bi bilo vredno omeniti: kavarniški in gostilniški politikanti se sprašujejo, ali niso Sovjeti tisti, ki so zanetili plamen odporov med Arabci? Na to je z vso verjetnostjo mogoče odgovoriti le negativno. V mohamedansko-arabskem svetu ni mogel komunizem do sedaj pognati nobenih korenin. Da je zainteresiran na sparih med arabskimi državami in zapadnimi silami, je razumljivo. To pa je tudi vse. Nad

pojemajočimi silami angleškega leva pa tudi ne more imeti veliko veselja, ker ga povsod nasleduje ameriški dolar. Tako se utegne zgoditi, da bodo angleški „kaki“ vojaki odšli domov, da pa bo arabski svet vključen v nekomunistični tabor, ki ga zbira Amerika.

V Evropi je nemško vprašanje v ospredju

Ponudbe vzhodno-nemških politikov o volitvah v skupni nemški parlament so bile dnevna tema vseh časopisov in predmet največjega zanimanja političnih krogov Zapada. Potem ko je kancler Adenauer poudaril kot pogoj svojih štirinajst točk in je predsednik Grotewohl pristal na večino teh točk, je bila podoba, da utegne res priti do direktnih pogovorov med politiki zapadne in vzhodne Nemčije. To seveda Amerikanecem ne bi bilo prijetno. Kometiranja pa je bilo kmalu konec, ko je Grotewohl povedal svoj veliki pogoj, pod katerim bi komunistično urejena vzhodna Nemčija pristala na demokratične volitve.

Zapadna Nemčija naj odkloni vstop v Atlantsko zvezo in se ne sme oboževati

Tukaj je pa zadeva prešla iz okvirja vzhodno-zapadna Nemčija. Zapadna Nemčija je že pristala na vpovstavitev lastne oboževane sile, ki bo stala v Atlantski armadi, pristala je nadalje na Schumanov načrt, uživa materialno podporo Marshallovega načrta in praktično ne more iz vseh teh obveznosti. Na drugi strani pa Grotewohlova zahteva ne pomeni nič drugega, kot da so Sovjeti najbolj zainteresirani na tem, da ne prde do oboževitve Nemcev in so za to ceno pripravljivi tudi na „dekomunizacijo“ lastne cone.

Vse skupaj pa so le tipanja in če bi prišlo do kake rešitve, potem bi to izpeljala le oba velika igralca v ozadju — Truman in Stalin. Časopisi so že pisali o njunem domnevem sestanku v Berlinu. Tak sestanek bi verjetno prinesel več jasnosti.

Številke govorijo

Okoli 10. oktobra smo zopet imeli priliko, da slišimo obljube, da bomo in vidimo, kako so prilike pri nas „sijajno“ urejene. Že v zadnji številki našega lista smo poročali o govoru g. deželnega glavarja v Velikovcu. V tej zvezi se je v zadnjem času tudi ob Baškem jezeru vršilo vedno bolj notranjepolitično posvetovanje, ki je bilo posvečeno vprašanju južnega dela dežele. Iz raznih poročil v zunanjem tisku razbere-

20.000 Vindišarjev in 3000 Slovencev

Takih gorostastnih potvorb resničnega stanja v deželi pa si še nacizem ni dovolil. In tu govorijo o demokraciji. Volilne številke iz leta 1949 izkazujejo vsaj 7000 slovenskih volilcev, ki so oddali svoje glasove slovenskim strankam. In kje so še oni Slovenci, ki so iz ideoloških ali gospodarskih vidikov in pritiskov volili takrat SPÖ ali ÖVP?

Tudi pri lužičkih Srbih v Nemčiji so postopali po istem receptu. Danes pa se nemški listi čudijo, kako raste število tega malega naroda, ko so mu zopet dali življenjske možnosti v narodnem pogledu.

Za tujca bi številke zadnjega ljudskega štetja gotovo sprožile vprašanje, je li pri nas na južnem Koroškem podnebje tako okuženo, da Slovenci ginejo kakor muhe v jeseni. Ali pa so gospodarske prilike v južnem delu dežele tako neznozne, da Slovenci nimajo življenjske možnosti in umirajo pod silo lakote? Za vsakega treznega pa številke ljudskega štetja dokazujejo samo to, česar verjetno za razmere odgovorni niso hoteli svetu pokazati, da namreč Slovenci stojijo pod takim političnim pritiskom, da se ne upajo priznati k svoji lastni narodnosti. Slabšega izpričevala pa bi si avstrijska demokracija res ne mogla izstaviti, kakor ga ji daje ljudsko štetje z dne 1. junija 1951 in pa komentarji, ki so se v zvezi s to uradno komedijo pojavili ob 10. oktobra.

Če bi hoteli objaviti samo število naročnikov našega lista, ko dobivajo seve cele družine samo po en izvod lista ali če bi navedli število Mohorjanov ali število bralcev odnosno naročnikov „Nedelje“, bi se verjetno vlada sama ustrašila svoje slike, kate-

mo, da se nekam hudo zanimajo razni krogi za Koroško in za dogajanja v deželi.

V deželi sami so zopet začeli operirati s številkami. Prva, stara in vendar zanimiva številka se tiče narodov v deželi. Kakor smo pred vojno zopet in zopet slišali, živijo v deželi kar trije narodi; seveda Nemci, ti so neoporečni, poleg tega pa so še Vindišarji in malo, neznamno število Slovencev. Tozadnevne številke objavlja prvič „Kleine Zeitung“ dne 11. oktobra 1951:

ro si je izstavila s številkami ljudskega štetja.

Naglasiti hočemo, da berejo pismeno slovensko vsi ti naročniki in bralci slovenskih listov, o katerih vsi „učeni Nemci“ po Wuttejevi teoriji trdijo, da pismenega slovenskega jezika ne razumejo.

Če delajo Nemci in vlada za razmere v naši državi reklamo s takimi potvorbami, tedaj se ne moremo čuditi, da prinašajo zunanji listi o avstrijski demokraciji zelo temna poročila. Pri tem pa imamo pred očmi samo liste iz zapadnih držav.

Gospodje, tudi take nasilne potvorbe v številkah ne bodo rešile vprašanja slovenske gimnazije ter tudi ne vprašanja kmetijske šole in ne drugih tovrstnih vprašanj. In vse to naj bo uvod v takozvano Združeno Evropo, o kateri je nedavno g. dr. Steinacher govoril koroškemu učiteljem v Spittalau ob Dravi in pri tem naglasil, da so razmere na Koroškem tako „vzorne, da bi lahko bile osnova za novo ureditev Evrope“.

Združene Evrope pod geslom „Alles hört auf mein Kommando“ pa si evropski narodi razen Nemcev ne želijo, ker so jo pod tem nemškim geslom že doživeli na svoji lastni koži.

Na Koroškem pa živijo Slovenci naprej, ne oziraje se na to ali jih uradno štetje prizna ali ne. Življenje je močnejše od uradnih papirjev in uradnih potvorb resničnega stanja. Večje politične nezrelosti pa verjetno ne poznamo, kakor lagati samemu sebi. To namreč utegne roditelj ob danem času strašno presenečenje in prebujenje.

Pliberk — Vabilo

Prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 21. oktobra, pri Brezniku igro „Pri kapelici“. Začetek ob pol treh. Peli bodo tudi Šmihelčani.

Združene države za Jugoslavijo

Pred kratkim je dospela v jugoslovansko pristanišče na Rijeki ameriška ladja „Whittier Victory“ s tovorom 1300 ton bombaža in 104 tonami bele pločevine.

Bombaž kakor tudi bela pločevina sta bila nakupljena v Združenih državah iz kredita 29.8 milijonov dolarjev, ki jih je odobrila ameriška vlada Jugoslaviji.

Velika Britanija za Jugoslavijo

Iz kredita 4 milijonov angleških funtov, katero vsoto je dobila Jugoslavija od Velike Britanije, je doslej izrabila jugoslovanska vlada okrog 3 milijone funtov. Za ta znesek je bilo kupljeno: 1.100 ton volne, 200 ton bombaž, sukanca, 1400 ton vlaken jute, 1.870 ton surovih kož, 1.350 ton surovega gumija, 1.500 ton surovega olja, razni farmacevtski preparati in gotova zdravila za vrednost 77.000 funtov šterlingov.

Omenjeno blago je deloma (volna, juta in gumi) že na poti v Jugoslavijo, deloma pa še v angleških lukah in bo despelo v jugoslovanska pristanišča do konca meseca novembra.

Vršijo se še pogajanja za dobavo 10.000 ton koksa, 110 ton kositra in raznega blaga za vrednost 100.000 funtov šterlingov.

Razvrednotenje dinarja

Kakor poročajo iz dobro obveščanih gospodarskih krogov v Beogradu, namerava jugoslovanska vlada še pred koncem letošnjega leta razvrednotiti jugoslovansko denarno vrednost. Pri tem bodo verjetno vzeli iz prometa vsaj del sedanjih novčanic in jih bodo zamenjali z novimi, ki so že v tisku.

Ako gornje vesti odgovarjajo resnici, bi jugoslovanska vlada v resnici ne razvrednotila denarja, ampak le njeno uradno vrednost prilagodila resnični mednarodni vrednosti. Tako je na primer treba po uradni vrednosti plačati za 100 dinarjev 50 šilingov, po mednarodni, torej resnični vrednosti, pa je 100 dinarjev vrednih le 5.03 šilingov.

Verjetno bo prilagoditev uradne vrednosti dinarja mednarodni vrednosti tudi v zvezi z odpravo raznih bonov pri nakupu in s prilagoditvijo plače vseh delavcev in nameščencev novim cenam. Ob tej priliki — verjetno decembra ali januarja — bi začeli tudi z izplačevanjem prejemkov za najin in ne več v naprej, kakor je doslej.

Tako sodijo drugi

„Katoliški glas“, glasilo goriških Slovencev, poroča v svoji številki z dne 11. oktobra t. l. o proslavi petdesetletnice Narodne šole v St. Rupertu pri Velikovcu in piše nadalje:

„Poleg takih uspehov beležijo Korošci tudi razne primere preganjanja in zapostavljanja od strani nemške večine. Tako nas je neprijetno zadela vest, da je bil prestavljen učitelj Armin Kurbus, ki je pripravil in vodil otroke iz St. Lenarta na njihovem obisku v Gorici in v Trstu. Videli smo, kako je to delo opravljal nesebično in požrtvovalno, sedaj pa ga za plačilo prestavijo. Ali odgovorne šolske oblasti menijo prav zares, da morajo učitelji-idealisti iti po poti Martina Kačurja, če nočejo biti „hlapci“.

Šentlenartski otroci so se od svojega priljubljenega vzgojitelja z žalostjo poslovili ter se ga spominjajo tudi v „Našem tedniku“, ko obujajo spomine na svoje potovanja v Gorico in Trst.

ČASNIKARSKA VEST

Poročevalec jugoslovanske časopisne poročevalne službe „Tanjug“ v Celovcu, gospod Šmicerberger, se je te dni poslovil od Celovca. — „Tanjug“ odslej ne bo imel več svojega posebnega poročevalca v Celovcu, pač pa bo te posle vršila ga. Kmetova, ki je v Celovcu kot dopisnica ljubljanskega dnevnika „Slovenski poročevalec“.

Umril je mož . . .

Dne 7. oktobra je v 61. letu svoje starosti umrl v Globasnici ravnatelj globaške šole, g. Luka Viternik.

Huda vrzel je nastala v vrstah učiteljev v južnem delu dežele. Celih 42 let je pokojni posvetil šolski mladini in celih trideset let v Globasnici. Ves mlajši globaški rod je pod njegovim večim vodstvom pohajal v šolo in stopil v življenje. Tej mladini je veljala vsa njegova skrb tako v ljudski šoli sami in v nadaljevalni šoli. V zadnjih letih pa je s svojo šolsko izkušnjo upravljaval tudi službo šolskega nadzornika za nadaljevalne šole velikovškega okraja.

Tudi izven šole je pokojni posvetil velik del svojega časa globaški občini, kjer je celih 29 let upravljaval posle občinskega tajnika. Burne čase je v tej dobi videla občina in ti časi so zajeli tudi pokojnega ravnatelja, da je moral deliti s slovenskimi izseljenci usodo v nacističnih taboriščih sredi Nemčije. Tam sva se srečala na binkoštno nedeljo leta 1942 in med razgovorom mi je povedal za njega tako značilne besede: „Dokler bomo imeli še kaj mladine okoli sebe, nas ne bodo!“

Tudi v taborišču je ravnatelj Viternik zbiral okoli sebe slovensko mladino, za katero tedaj ni bilo šolske obveznosti, niti ne šolske možnosti, da ne govorimo o „Elternrechtu“, na katerega se gotovi krogi tako radi sklicujejo. Tej mladini je posvetil čas v taborišču in tako brez vseh sredstev poskušal nadomestiti to, kar je sila otrokom vzela.

Leta 1945 se je zopet vrnil na svoj lastni dom. On ni iskal maščevanja, čeprav je dobro vedel, da so povzročitelji izselitve v bližini. Za delo na svojem domu in za delo v šoli je zgrabil in tako počel graditi zopet tam, kjer je vojna nehala rušiti. Skoraj do zadnjega dne je spremljal z vso dušo razvoj šole in njeno sedanjo obnovo, za katero je še on osebno napravil vse potrebne korake.

Zadnje mesece je težka bolezen privezala g. ravnatelja na bolniško posteljo, vsekakor pa je še od tam dajal za šolo in svoje gospodarstvo navodila.

Jutri 7. oktobra pa je prerezalo nit življenja. Ob mrtvaškem odru so se zbirali Globašani in drugi znanci, cvetje se je ob parah kopicilo, najlepši vencji od vseh strani, predvsem pa vencji globaške mladine, ki je v cvetju izrazila svojo ljubezen in svoje spoštovanje do pokojnega ravnatelja.

Dne 9. oktobra pa se je zbrala globaška mladina in Globašani, da se na Viternikovem domu poslovijo od rajnega, ki je nastopil na svojo lastno željo zadnjo pot v svojo rojstno vas, v Šmihel nad Pliberkom. Globašani so se s strelci poslovili od dolgotrajnega šolskega ravnatelja.

V Šmihelu pa so zemeljske ostanke po-

kojnega prenesli v rojstno hišo, da vzame zadnjič slovo od doma. Nepregledna množica žalujočih se je zbrala. Krsto so nesli nato v farno cerkev, kjer sta č. gospoda Valjavec in Čarf opravila maši zadušnici.

Ob odprtem grobu pa je tisočglavi množici govoril č. g. Valjavec, ki je v svojih besedah naglasil življenjsko delo pokojnega, ki v šoli ni skrbel samo za umsko izobrazbo mladine, marveč je polagal tudi veliko skrb na srčno izobrazbo in na gojitev materinske besede, katero so matere globaških otrok položile na jezik svojih malčkov.

Ravnatelj Luka Viternik med svojimi učenci

Sedanji upravitelj šole, g. učitelj Sadnikar, se je v imenu učiteljskega zbora poslovil od vzornega šolskega vodje in od svojega očetovskega prijatelja. Za njim so se globaški šolarji v slovenski in nemški besedi poslovili od g. ravnatelja.

Okrajni šolski nadzornik, g. Valter Maklin, je govoril v imenu deželne in okrajne šolskega sveta o delu pokojnega in tudi o njegovem trpljenju, ko so ga pregnali celo raz njegov lastni dom. Direktor

velikovške šole, Steiner, je govoril poslovilne besede v imenu učiteljskega združenja okraja Velikovce.

Predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev se je poslovil od pokojnega v imenu koroških Slovencev in mu na grobu izrekel zahvalo vseh, katerim je veljala njegova skrb v šoli in na občini. Dejal je med drugim: „Umril je mož, ki je nad 40 let samega sebe dajal mladini, ki je nad 29 let s svojim delom služil Globašanom in njihovim potrebam. Umril je mož, ki je s slovenskim narodom na Koroškem nosil najtežje dni izseljeništvu, mož, ki se je tudi v izseljeniškem taborišču posvetil slovenski mladini, da s svojim znanjem pomaga premostiti najtežavnejše tedne in mesece v tujini. Njegove zemeljske ostanke pola-

gamo danes v domačo zemljo, njegovo življenjsko delo pa nas vse obvezuje, da ga nadaljujemo.

Na domu v Globasnici in ob grobu v Šmihelu je pel globaški cerkveni zbor žalostinke pod spretnim vodstvom domačega organista.

Ob koncu se je za mnogoštevilno udeležbo na pogrebu zahvalil šmihelski gospod župnik, Jože Picej, v imenu žalujoče žene in sester pokojnega.

Ob razstavi paramentov v Št. Rupertu

Ob proslavi 50-letnice narodne šole v Št. Rupertu pri Velikovcu in pa dvojnega jubileja ondote redovne predstojnice, sestre Marije Gabriele Lienhard, namreč 50-letnice rojstva ter 25-letnice njenega redovništva, je bila otvorjena dne 23. septembra v prostorih Narodne šole razstava paramentov, ki je tolikšen kulturni dogodek, da se ga moramo spomniti posebej, ker bi se reklo sicer, da zanemarjamo odlično kulturno delo.

V precej veliki dvorani v pritličju šole so prireditelji zbrali v glavnem proti volji jubilarke, s. Marije Gabrijele, prav lepo število cerkvenih paramentov tekstilne vrste, to je cerkvenih tkanin, nahajajočih se

večinoma v privatni lasti širom slovenske Koroške. Moj seznam gotovo ni popoln in obžalovati je, da se ob prireditvi ni mislilo na majhen katalog. Zabeležil sem tam vsekakor celo vrsto alb (zaradi pomanjkanja prostora ni mogoče razlagati izrazov), kazul ali mašnih plaščev s pripadajočimi sestavnimi deli, lepo število štol, (krstnih, spovednih, enotne, nekatere dvojne), nedovršen pluvial, več roketov ter več obleke za ministrante. Izmed tkanin, ki neposredno služijo oltarju, je omeniti garniture tkanin za sv. mašo, to so korporale, pale, parifikatorium, lavabo, velume za kelihe, burse, nadalje velum za blagoslov, vekslum, oltarne prte in celo vrsto antependi-

Proslava 50-letnice „Narodne šole“ in delovanje šolskih sester v njej

(Nadaljevanje in konec)

Kmalu pa so se pojavile nove težave. Vsled splošne denarne krize je namreč v naslednjih letih število gojenk zopet močno padalo, leta 1932 so se prijavile za gospodinjski tečaj samo 4 dekleta, za internat pa 10.

Tako so šolske sestre dolgo vrsto let občutile vso neizprosnost in grenkost iz psalma: „Euntes ibant et flebant mittentes semina sua . . .“ A čutile in vedele so tudi, da je v narodu mnogo razumevanja za njihovo delovanje. V tem prepričanju so jih utrjevali tudi razni vodilni rodoljubi, ki so jih duševno in gmotno izdatno podpirali (m. dr. prelat Val. Podgorc, žp. Poljanec).

Kakor močje so zlasti v letih preskušanj stale na čelu šol. sester odlične, modre in srčne predstojnice: č. s. Neža Žizek, č. s. Cirila Šijanec, č. s. Frančiška Jelen, č. s. Beatrika Teršavec (v najtežjih letih), č. s. Lamberta Jelenik, od leta 1935 pa č. s. Gabrijele Lienhard.

5. Dovolite, č. s. prednica, da se zdaj še kratko dotaknem dobe Vašega delovanja kot prednica.

Ko je č. s. Gabrijele Lienhard prevzela mesto prednice na tej podružnici kongregacije šolskih sester, je bila njena prva skrb, da dvigne gospodinjsko šolo na tisto višino, ki je bila potrebna, da ne bi zaostajala za drugimi gospodinjskimi šolami v deželi. Ker tedaj ni bilo na njej strokovno

šolanah učnih moči, je brž poslala svojo sestro v Ljubljano, da se v Marijanišču izšola za gospodinjsko učiteljico. Tudi po drugi svetovni vojni je bila gospodinjska šola njena prva in glavna skrb. Zato je takoj poskrbela za primerne učiteljice.

Drugo, kar odlikuje Nar. šolo pod vodstvom č. s. Gabrijele, so ročna dela in paramenti. Zlasti s paramenti je č. s. Gabrijele tej hiši odprla nov delokrog. Paramenti, izdelani v tej hiši, imajo posebno noto. Niso namreč obrtniško izdelani po stokrat se ponavljajočih vzorcih, temveč so umetniško izdelani. Na njih ni šablone, marveč sleherni vzorec in komad je posebej samostojno zamišljen in skrbno izpeljan in zaradi tega po vrednosti prekaša katerikoli obrtniške ali tovarniške izdelke. Razstava paramentov je nudila nekoliko vpogleda v to delavnico.

Bolj kot vse drugo pa je v dobi, v kateri deluje kot prednica č. s. Gabrijele, razveseljen nenavadno številni naraščaj šolskih sester iz naših koroških župnij. „Vzglede vlečejo“, pravi pregovor. Vaš in Vaših sester vzgled pa vleče naša dekleta. Na Vas spoznavajo lepoto in smotrenost poklica šolske sestre in se navdušujejo zanj, tako da jih, mlade in polne življenja, ne zamo-re od vzljubljenega poklica zvabiti nobeno pregovarjanje in odsvetovanje.

Meni se dozdeva kot najlepša poteza na

naših šolskih sestrah ta, da se kot redovnice ne umikajo od ljudstva v nedosegljive višine, ampak tudi v redovniški obleki ostanejo z ljudstvom povezane, kot katera koli slovenska žena na vasi in v kmečkem domu, da, iz naroda vzete, kot vestalinje istemu kažejo pot in pomagajo do pravih idealov, in so tako najodličnejše pomočnice dušnih pastirjev.

Vaša doba, č. s. prednica, je nedvomno ena najtežjih v teku minulega polstoletja. Izredno kamenita in trnjeva je bila pot do današnjega dneva: 1941 izgon in zaplenitev hiše, med vojno skrb za na vse konce in kraje raztresene sestre, 1945 težaven nov začetek, pri tem pa od nikoder priznanja, od nikoder podpore, z ene strani z nami duhovniki vred osumljene verskega odpadništva v tu- in inozemstvu, tja do Amerike, z druge strani pa kot narodu nekoristne odklonjene in zavržene, trajno viseč med hišo in cesto.

V teh težkih letih ste stali Vi, č. s. prednica, kot močna žena neomajni, ter neumorno vršili s sosestrami delo nove gradnje, sperans contra spem, odločno in uspešno braneč interese Nar. šole in interese Vaše kongregacije, ki so hkrati interesi nas vseh in vseh poštenih ljudi v narodu.

Ob 25-letnici redovništva lahko z zadoščenjem in ponosom gledate nazaj na opravljeno delo, ki je bilo v resnici gradnja sredi ovir.

Prepričan sem, da govorim iz srca vseh poštenih naših ljudi, če zagotovaljam, da

jev. Izmed ostalih tkanin pa predvsem dva v zadnjem letu napravljena bladahina. Morda je še ta in ona vrsta, ki se tu ne omenja, vendar je zadosti dobro razvidno, da gre za razstavo, ki tudi po svoji množini že zbuja spoštovanje.

V prvi vrsti seveda leži poudarek na kakovosti ali kvaliteti, to je na umetnoobrtni strani. Obiskovalec razstave dobi tu vpogled v njemu doslej ali sploh ne, ali pa le malo znano delavnost šentrupeškega samostana na področju cerkvene paramentike. Duša tega dela je današnja prednica s. Marija Gabriela Lienhard, katere ime se bo moralo poslej vedno imenovati, koder koli lo govor o umetni obrti na slovenskih tleh in pri Slovencih. Če so se prireditelji končno vendarle odločili za to razstavo ter premagali razne ozkosrčne pomisleke, predvsem tudi pomisleke umetnice same, je to hvalevredno, izvršili so kulturno in narodno dolžnost.

Za večino razstavljenih tekstilij je napravila načrte s. Gabrijele sama, pri nekaterih so služili za podlago privatni načrti. Kar se ugotovitve tiče, so paramenti v glavnem, to je v tistih kosih, ki stoje kvalitetno najvišje, predvsem tudi njeno delo, vendar je pripomniti, da si je že vzgojila nekaj prvovrstnih tankočutečih pomočnic na polju vezenja, tako da bi bilo posamezne roke že težko ločiti. Na nekaterih razstavnih kosih se poznajo začetniške roke, kajti z veliko vnemo uvaja s. Gabrijele v to umetnost mlada dekleta, gojenke. Vrednost in pravilno oceno razstave imamo šele, če pomislimo, da se posvečajo sestre tej umetnosti v sredi med obilnim drugim, predvsem gospodarskim delom.

Paramenti so priprave, ki služijo pri sveti liturgiji. To velja tudi za tekstilije ali tkanine. V skladu z namenom stoji tedaj v ospredju liturgična misel. Kdor pozna nekoliko zgodovino umetnosti in paramentov, ve, da je v preteklih stoletjih krščanske umetnosti tudi v paramentiki prevladoval figuralni ali pripovedni element v obliki uporabljanja raznih svetih oseb, prizorov in podobno. Celo v srednjem veku je bilo tako. V zadnjih desetletjih našega stoletja se je oživelo liturgično gibanje, ki skuša očistiti liturgično umetnost in obrt razne navlake in sicer s tem, da ponazarja predvsem simbolično, radi česar je ta umetnost postala delno zelo abstraktna in geometrična. Slovenci imamo na tem področju dva mojstra, Jožeta Plečnika in Ivana Vurnika, od njiju je prvi povsem zastopnik simbolične smeri; medtem ko ima pri Vurniku še vedno tudi figura kot taka nekó vlogo. Samostani šolskih sester v Mariboru, uršulink v Ljubljani in še menda neki drugi so bili izvršilci idej teh dveh mojstrov in vedeti moramo, da prihaja s. Gabriela prav iz šole mariborskega samostana. V okviru orisanega razvoja zastopa s. Gabriela tisto strujo, ki je nekako

(Nadaljevanje na 4. strani)

naše ljudstvo šolske sestre ljubi in da zna ceniti doto, ki jo prinašajo leto za letom njegove mlade bodoče gospodinje iz Vaše gospodinjske šole domov. Mar nas ne tišči vseh ena velika skupna skrb in volja: da bi to, kar nam je najdražje: narod, domovina, Bog, v našem ljudstvu tukaj ne zamrlo, in da bi ljubezen do teh treh v mladem rodu vzplamtela z večjo silo. Zdihovati in roke križem na boljše bodočnost čakati ne pomaga nič in je znamenje onemoglosti in življenja nezmožnosti. Šolske sestre ne govorijo in ne tožijo, ampak delajo, neumorno vršijo vzvišeno narodno-kulturno in obenem dušnopastirsko delo. Vi, starši, pa boste to delo priznavali s tem, da jim zaprete svoje otroke. Vsaj v tem se poslužujete svoje roditeljske pravice („Elternrecht“), da pošljete svoja dekleta v naše domače gospodinjske šole v Št. Rupertu in Št. Jakobu.

Vaša kongregacija, č. šolske sestre, je sad molitve in dela svetniškega škofa Slomška. Nedvomno on očitno drži svojo roko nad Vami in jo obdržal, dokler Vam bo ostalo sveto vodilo pri vzgojnem delu njegovo geslo: „Sveta vera nam bodi luč, materna beseda pa ključ do prave omike.“

Naj končam s sklepnimi besedami iz simbolične igre „Gojenka“:

„Na Vas življenje naroda sloni, naj nikdar tega ne pozabil bi! Naj Vam zasijejo še lepši dnovi! Nebeški oče, ti jih blagoslovi!“

L. K.

Oče slovenskega misijonstva

Predzadnjo nedeljo v oktobru ves katoliški svet praznuje takozvano Misijonsko nedeljo, praznik širjenja Cerkve med narode. Nekdaj so za to priliko vsi slovenski listi v Sloveniji objavili sestavke misijonskega značaja, ki jih jim je dobavljala Škofijska misijonska pisarna v Ljubljani. Letos je isto nalogo za slovenski tisk izven Jugoslavije prevzel Slovenski misijonski odsek v Buenos Aires-u v Argentini.

S sledečim sestavkom bodo naši bralci obenem obnovili spomin na enega največjih koroških rojakov, dr. Lamberta Ehrlicha, ki je bil morda prav v misijonski akciji največji.

„Misijoni jokajo ob smrti dr. Lamberta Ehrlicha, očeta misijonskega gibanja med Slovenci“, tako se glasi naslov štiri in več strani obsegajočega članka v Misijonskem koledarju za leto 1943.

Ko nas Cerkev poziva, da te dni v sebi poživimo misijonsko zavest in za misijone, ki so rast Cerkve in osvajanje sveta za Kristusa, tudi kaj žrtvujemo, mislimo, da nas nobeno, še tako globoko razglabljanje ne bo moglo o važnosti misijonstva bolj prepričati kot živi zgled enega največjih koroških rojakov, dr. Lamberta Ehrlicha, ki mu je sila teme na ljubljanski ulici pred skoro 10 leti končala tako bogato zemsko življenje.

Čudovito je moral biti pokojni prof. Ehrlich prepričan o nujnosti misijonske akcije Cerkve, da se ji je med Slovenci postavil na čelo in jo skozi skoro 25 let vodil s toliko energijo! Eden prvih narodnih, cerkvenih, kulturnih, karitativnih delavcev in zadnjih deset let še voditelj slovenske akademske mladine, je še našel čas, da je vodil slovensko misijonstvo in ga razvil iz skromnih početnih tipanj v vedno bolj popolno organizirano akcijo.

Njegovo vodstveno delo na tem polju datira s 7. avgustom leta 1917, ko je iz Celovca dal v Ljubljano pobudo za začetek skupnega slovenskega misijonskega organiziranega dela.

Leta 1923 je na V. katoliškem shodu v Ljubljani on pripravil in vodil njega misijonsko sekcijo. Naslednje leto je organiziral in vodil misijonski tečaj v ljubljanski Unionski dvorani, na katerem je bil dan začetek življenja Duhovniški misijonski zvezi in Družbi za širjenje vere med Slovenci. Prof. Ehrlich je bil od škofa Jegliča imenovan za voditelja prve, in za glavnega tajnika druge. Na tem mestu se ni omejil samo na to, da bi Družbo in misijonsko akcijo razširil le na področju ljubljanske škofije, ampak je njegov organizatorni in ideološki vpliv segel tudi v mariborsko in vse ostale jugoslovanske katoliške škofije. Prirejal je v ta namen tečaje in predavanja po vsej državi.

Bil je profesor na ljubljanski teološki fakulteti, kjer je poleg drugega predaval tudi misijonsko znanost. Tako ljubljanske kot mariborske bogoslovce pa je približeval misijonstvu zlasti med počitnicami na misijonskih zborovanjih in tečajih, katerih so se udeleževali tudi katoliški akademiki. S temi tečaji, ki so bili vsako leto, je šel celo v Sarajevo, k Plitvičkim jezerom, v Krapino in tako naprej. Leta 1930 je organiziral in izvedel v Ljubljani veliki mednarodni misijonski kongres, ki so se drugače vršili v Budimpešti, Poznanju, na Dunaju, kamor je on hodil zastopat slovensko misijonstvo.

Ustanovil je v Ljubljani posebno škofijsko misijonsko pisarno, po katere pobudi se je podobna ustanovila že naslednjega leta (1930) tudi v Zagrebu. Središče misijonske propagande, ki so jo izvajale Misijonske pisarne, je bila Misijonska nedelja z misijonskimi pobožnostmi, prireditvami, misijonskim tiskom po vsej deželi.

Pred 20 leti je ob priliki Baragovih slovensosti na Brezjah začel dr. Ehrlich s potujočo misijonsko razstavo, ki je potem obiskovala, vedno bolj izpopolnjena, župnijo za župnijo. Misijonske razstave, zlasti etnografske, so se prenesle kot dobrodošla pestrost celo na ljubljanski velesijem. Organiziral je misijonska predavanja po radiju.

Ustanovil je pri nas Misijonski dan bolnikov na Binkošti, ko naj bi bolniki svoje dragoceno trpljenje darovali za širjenje Cerkve. V podoben namen je pristopil k organizaciji molitev za misijone po romarskih svetiščih, kjer se zbira največ ljudi.

Posebno dragoceno je bilo njegovo delo

za slovenske misijonarje. Vzbujal je misijonske poklice, tistim, ki so odhajali, je na vse načine pomagal, ko so bili pa že vsak na svojem misijonskem polju, so imeli v prof. Ehrlichu in Misijonski pisarni zvestega podpornika.

Veliko je bilo literarno misijonsko udejstvovanje. Že v Celovcu, kjer je bil bogoslovni profesor, je leta 1919 izdal knjigo v treh delih: „Katoliška Cerkev“, ki je domala vsa posvečena misijonski zgodovini in sodobni misijonski akciji Cerkve. Ves čas je sodeloval pri duhovniškem listu „Vzajemnost“ z misijonskimi članki, bil je eden glavnih sodelavcev „Katoliških misijonov“ in „Misijonskega koledarja“, izdal je 31 zvezkov zbirke „Tabu“, izdajal je misijonsko knjižnico Duhovniške misijonske zveze, ki je prinašala zlasti življenjepis slovenskih misijonarjev in drugih misijonskih delavcev. Izdajal je tudi duhovniško misijonsko glasilo „Lux mundi“.

Posebne pomena je bilo tudi njegovo delo za Baragovo beatifikacijo, kateri je bil prav on eden prvih propagandistov tedaj. Z Baragom ga je tesno vezala velika sorodnost duhovniške osebnosti: Oba sta bila neumorna molilca in neumorna delavca — dve potezi, ki ju morejo v toliki meri združevati samo geniji, svetniki.

To je podoba očeta slovenskega misijonstva, dr. Lamberta Ehrlicha, a le medla, v glavnih in površnih črtah le podana. A že iz nje razberemo: Če bi ne bil prof. Ehrlich po nobenem drugih svojih del med Slovenci vreden, da ga štejemo med največje Slovence, je to gotovo že po svoji misijonski dejavnosti med nami.

Ali nam prof. Ehrlich ob Misijonski nedelji 1951 iz onostranstva ne izprašuje vesti, koliko sledimo njegovim stopinjam mi?!

L. L. C. M.

Ob razstavi paramentov v Št. Rupertu

(Nadaljevanje s 3. strani)

najdoslednejša v pogledu simbolike, liturgični simboli so tu nekako najstrožji. Vsaka kompozicija na kaki štoli, kazali ali baldahinu izvira iz določene strogo liturgične misli ali zasnove, vsi likovni elementi služijo tej misli neposredno tako s svojimi oblikami kakor barvami. Ta liturgična tematika razstavljenih del ne priča le o intenzivnem študiju in razglabljanju liturgičnega misterija, temveč tudi o prodornem duhovnem značaju umetnice. Priznati moram, da je laiku mnogokje že kar težko slediti zamišlim te duhovne kontemplacije v svetu simbolov in morda ne bo napačno, če bo s. Gabriela kdaj pa kdaj upoštevala tudi nazornejše elemente in nekoliko odprla ta svet.

Kakor zahteva umetnica od paramentov, da izraža najzlahtnejšo hrano, tako skuša zadostiti tem visokim zahtevam z najzibrajnejšim materialom. Kaj se to pravi v današnjih dneh, to si le redko kdo lahko predstavlja. Od kod vse prinese s. Gabriela material za svoja dela! In kaj vse ne stori zato, da ga nabavi. Nobena žrtev ni previsoka. Zato pa tudi ni lahko najti primeira, kjer bi se kanonična zahteva, da mora biti liturgična priprava iz najzlahtnejše snovi, tako v celoti izpolnjevala kot se tu. To načelo materialne pristnosti in zlahtnosti velja zanj od prvih del do zadnjih, je torej nevezano na čas in razmere.

Drugače je z umetniškimi ali umetno-obrtnimi elementi v ožjem smislu. Tu se

Spisal: J. ŠIMON BAAR

GOLOBČEK

Poslovenil: ALOJZIJ NEMEC
ROMAN 37. NADALJEVANJE

V tej ponarejeni vasi so kmetje stresli s sebe gostače, nagradili so jih z dnino, ki jo dobivajo po dogovoru, in tako si vzgajajo kmečki proletarijat, ki je prežet z nevoščljivostjo in nezadovoljnostjo prav kakor v tovarnah in mestih.

Ko je Holoubek prišel v svojih razmišljanjih do sem, ga je kar spreletelo. Ne, ni več kmečkih s kruhom bogatih gospodarstev, temveč samo tovarne in tvornice za izdelovanje življenjskih potrebščin: žita, krompirja in repe. Veleposestva so velike, kmetije pa majhne tovarne. V vseh brnijo stroji, mlinčki za zdrob, slamoreznice, parne mlatilnice, stiskalnice za slamo in seno, rezanico in sekanico — v nobenem pa ne stoji več peč, središče mikavnega kmečkega življenja, obdana s čarom pravljic in toploto najlepših spominov. Nikjer ne peko in ne jedo svojega lastnega domačega kruha, ampak žito prodajajo in od peka kupujejo pekovski kruh in moko. Kakšni kmetje so to? To so meščani?

„Kaj pa, gospod župnik, gledate na Trešnice tako, kakor da bi jih prvič videli?“ je zdajci Holoubka zmotil znani glas. Bajtar Jina se je vračal z „Vrhov“, s svojega polja, in je že nekaj časa opazoval svojega soseda.

„Jina, povejte mi, zakaj ne pečete kruha doma?“ je takoj udaril nanj Holoubek in korakal z njim proti vasi.

„Zato ker se ne spleča, pri tem zgori mno-

go drv, ki jih je tu malo, zgubi se mnogo časa in mlade gospodinje so že preveč zložne. Kot otrok se spomnim, kako je mama zamesila kruh, kako ga je na toplem hranila, mesila, valjala in v peč devala, gospod, to ni malenkost. Naše današnje gospodične bi tega ne zmogle za ne vem kaj na svetu! Kaj pa še, če bi morale v peči poravnati skladnico, jo podnetiti, razgrestbi, da bi se tlak in obok peči kar belil, z grebljico pograbitbi oglje na kraj ognjišča, z mokrim omelom kakor blisk naglo peč pomesti in kolače kruha, velike kot kolesa, z loparjem v peč vsajati. Pri tem bi jim, ljubi moj gospod, pokala koža na rokah in ličkih. Saj jih poznate, današnje gospodinje — ali so za tako delo?! Kruhek, ki bi ga spekle, bi bil boren božji darček, jaz ga ne bi hotel jesti.“

„Pri nas bi bil kmet, ki bi ne jedel svojega lastnega kruha, v zasmeh vsej okolici. Vsi bi ga zaničevali.“

„No ja, nespametni hribovci, ne vedo računati,“ se je nasmehnil Jina. Ni hotel Holoubka zbosti, toda ta je vendarle dvignil greben.

„Nespametni ali pametni, to je postransko, toda rženi kruh daje moč, je podlaga kmečke hrane, miloščina siromakov, zanj molimo, to je božji dar.“

„No, da povem resnico, za kruh se pri nas nihče ne puli. Ne pojemo ga mnogo. Če bi ga doma pekli, bi postal trd in plesniv. Pri peku pa vsak dan lahko dobimo svežega in mehkega. Tu, v tem kraju niti berač ne prosi kruha. Če mu ga pa daste kot milodar, vam ga gotovo vrže proč, ako ga pa vendarle vzame, ga proda v žganjafni

za šilce žganja. Naš trgovec si s takšnim priberačenim kruhom vsako leto skrmi dva prašiča. Zato dajemo domačim revežem v petek po en krajcar, pred drugimi pa zapiramo.“

Holoubek je utihnil in se utrdil v svojem prepričanju: „Lažniva vas,“ je mislil sam pri sebi, „kruha ne pečete, beračem pa daje krajcarje.“

Jina je pogledal župnika in ga nedolžno vprašal:

„Pa vi, prečastiti, ali vi doma pečete kruh?“ Župnik je zardel kot mak. Toda z resnico je moral na dan. „Ne, ne pečem, dragi Jina, rad bi, pa ne morem, saj veste, da v župnišču ni peči.“

„No torej, vidite, drug kraj, drugačno življenje. Pa zbogom, lepo sva se pogovorila,“ se je poslovil pred cerkvijo in se potuhnjeno smehljal. Vedel je, da je župnika v živo zadel.

Holoubek je počasi korakal proti domu in si izpraševal vest. „Da, da,“ je samega sebe pestil, „tu in tam mi pošljejo naši od doma hleb domačega kruha in vedno mi gre v slast, pa ne samo meni, tudi Barici in Hanzeku in služkinji, toda sam svojega lastnega v resnici ne premorem, čeprav pridelujem rž. Celo hostij za mašo ne pečem iz pšenice, ki je zrasla na tej zemlji, ampak jih kupujem. Niti beračem ne dajem kruha za miloščino, odkar so mi ga nekateri pustili na stopnicah, marveč jih odpravljam prav tako z denarjem. Tu vse drvi za denarjem, denarju se vsi klanjajo. Prav ima cerkovnik, v monštranci bi moral stati denar, kajti denar je bog tega zlagaja“

(Nadaljevanje na 7. strani)

opaža rahel razvoj od prvotne preprostosti, ko je bila oprema še kolikor toliko realistična, do sedanje nadvse stroge simboličnosti v njenem gledanju. Pa tudi tu se lahko ločita dve stopnji, ena starejša, ko je bila tudi ta simbolika še nekako preprosta, in ena mlajša, ko postaja bogatejša in bogatejša, pa ne samo v zunanjem pomenu, da kopiči simbole, temveč tudi v notranjem, da posamezni simboli že nekako sami pomenijo mnogobolnost, torej so slojeviti. Medtem ko se je umetnica prej naslanjala deloma na liturgične vire, recimo na Parscha, danes skoro izključno zavzavlja načrte na podlagi tekstov evangelija ter lastnih meditacij. Tudi kar se same kompozicije tiče, se zdi, da je možno govoriti o rahlem razvoju. Starejša dela še nimajo one kompozicionalne jasnosti, kakršno kažejo nekatera novejša, na katerih vidimo na pr. velike ploskve eno samo sugestivno delujočo podobo ali kompozicijo, pa naj bodo to čisti simboli ali celo kaka figura. Zelo težko področje ima umetnica v kompozicionalnem pogledu na štolah, kjer pa prihaja njeno mojstrstvo še posebej do izraza.

Trenutno ni mogoče izreči sodbe, ali ji leži bolj linearni ali ploskovito-polni slog in tega tudi sama ne bi mogla odgovoriti, ker moti to delo polno drugih opravil. Toda eno je gotovo, da pomenijo prav zadnja dela, in to so poleg obeh baldahinov zlasti novomašniške stole tako manifestacijo ploskovitega okrasnega sloga, da lahko pričakujemo prav v tej smeri še velikih del.

Liturgična umetnost je vezana umetnost, ne samo snovno, temveč v mnogočem tudi oblikovno in barvno. V liturgično umetnost naturalizem ne spada, niti kar se samih oblik tiče. V barvnem oziru so številna dela označena po barvi veziljskega materiala, ki je na razpolago. Toda tudi v okviru tega se umetnica trudi, da bi dosegla take kompozicije, ki bi izražale ne samo liturgično misel, temveč tudi ustrezale osnovnemu umetnostnemu slogu. Tako vidimo, da zadnji čas s pridom upošteva tudi kolorit slovanskega ljudskega ornamenta, ki postane v danih okoliščinah lahko nosilec liturgične ideje kat eksohen, kakor je starocerkvena slovanščina tak jezik kat eksohen.

Ne bi bilo pravilno, če za konec ne bi omenili nekaterih del, ne da bi jih mogli popisati. Albe kažejo pretežno vezeninski okras v nizih ali bordurah, dve tudi v toledotehnikih. Kazule so zastopane v gotški in rimski obliki. Del gotških je okrašen z našitimi bordurami, ostale z bogato vezenino in simboliko (žpk. Srienc, Št. Primož). O zlahtnosti materiala ni treba več izgubljati besed. Vrsta koretjev kaže spodaj bogat čipkast okras v raznih tehnikah, najbogatejšega pač oni g. novom. Škofa. V vrsti antependijev, ki so izredno okusni, se opaža posebno močno razvoj starega liturgično pripovednega sloga (Elizabetinke) z jagnjedi po vzorih staro kršč. mozaikov do novega strogo simbolno-geometričnega. Poglavlje zase so stole, od katerih je skoraj vsaka umetnina. Ne samo, da je na njih možno opazovati vse tehnični napredek šole v vezenju in pojmovanju materiala, se zdi, da s. Gabrieli predvsem ta paramentni tip leži pri srcu in ji daje možnost umetniškega izraza. Stole so last č. gg. dr. Blümla, Srienca, Brumnika, Kulmeža, Dragašnika, Škofa, Štrudla in drugih. Končno še oba baldahina, eden za Libuče, drugi za Želinje, s sugestivno komponiranimi motivi sredi pravokotnih polj.

Raztava paramentov v Št. Rupertu je za koroške Slovence kulturni dogodek prvega reda. V neutrudnem prizadevanju, ki ni želo od nobene strani javne podpore in je bilo navezano le na privatno iniciativo naročnikov ter ljubezen samostanskih oseb do umetnega dela, je uspelo s. Gabrieli ustvariti celo vrsto paramentnih umetnin originalnega pečata, ki jih lahko pokaže tudi pred tujimi forumi. Njena zasluga je, da živi tu še vrednost zlahtnega ročnega dela, ob katerem si vezbajo gojenke svoj okus. Če je res, kar se čuje, da bo morala s. Gabriela na drugo mesto, kjer za nadaljevanje te umetnoobrtne tvornosti, ne bo več prilike, potem je treba to z umetniško kulturnega, pa tudi z narodnega stališča najgloblje obžalovati. Upajmo pa, da se to ne bo zgodilo in da bo šentruperška umetnoobrtna delavnica pod vodstvom dosedanje prednice lahko še nadalje vršila svoje poslanstvo, o čigar pomembnosti daje pričujoča razstava tako nedvoumen dokaz.

R. L.

CELOVEC

Nedeljska služba božja je vsako nedeljo in praznik ob 1/29. uri v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Popoldanska služba božja je ob nedeljah in praznikih ob 16.00 uri.

REPLJE

Na rožnvenko nedeljo popoldne ob 5. uri sta pristopila k poročnemu oltarju stavbni tehnik inženir Günther Glawar ter Anna Prutej pd. Albrehtova v Repljah. Poročili so jih gospod župnik Jožef Picej. Za priči sta bila Valentin Prutej pd. Hrast v Repljah in Friedrich Klaura, tesarski mojster v Zelezni Kapli. Mešani zbor je poročnemu paru lepo zapel par pesmi.

V poročnem govoru so g. župnik položili ženinu in nevesti na srce, naj gojita in ohranita medsebojno ljubezen. Bog, ki je ljubezen in od katerega izvira vsaka ljubezen, naj to posveti in ohrani. Novoporočenca pa naj se trudita za ljubezen do Boga. Ljubezen do otrok pa naj bo trajna vez za medsebojno ljubezen. Vse križe in težave naj premosti krščansko upanje, katero naj vedno zeleni v novem zakonu. V pravičnosti in svetosti naj živita vse dni svojega življenja. Tako so govorili gospod župnik.

Veselo svatbo so obhajali pri Likebu in gospa Loser je imela polne roke dela, da je mogla svatom postreči. Klet in kuhinja sta nudili vsega v izobilju in tako smo bili še drugi dan židane volje. Šentvidčani pa so dobri muzikantari, že v drugi smo jih imeli tekom enega meseca v naši sredi. Ba je se da bolje rajati, če godejo šentvidčani kot kaki drugi godci. Mlademu paru želimo obilo sreče in blagoslova v novem stanu.

SMIHEL NAD PLIBERKOM

V nedeljo, dne 7. oktobra, t. l. smo spremljali k zadnjemu počitku Kovačevega sina, Marka Krajger-ja, ki se je ponesrečil pri kopanju tunela pri Reissecku. Celih 14 dni se je trudila tvrdka Oberranzmeyer, da bi našla njegovo truplo. Šele zadnji četrtek so ga našli spodaj v Mühlgrabnu, kamor ga je zanesla voda ter ga zagrnili s peskom. Ena roka je molela iz peska in tako je bilo najdenje omogočeno. Velika žalost je bila za Kovačeve, posebno pa za mater, ko so izgubili tako dobrega sina Markeja. Še večja žalost je bila, ko so bili v takšni negotovosti radi njegovih zemljskih ostankov.

V tej bridkosti jim je bilo v tolažbo, da so mogli vsaj sedaj položiti rajnega v blagoslovljeno zemljo poleg njegovega očeta, da se odpočije od svojega truda. Nešteti venci so zagrnili njegovo gomilo. Gospod župnik so se poslovili od rajnega farana in Smihelčana. Moški in mešani pevski zbor naše farne cerkve sta pod vodstvom Miheja Sadjaka zapela v slovo pri rojstni hiši, na pokopališču in med sprevodom. Tvrdka je prevzela vse stroške prevoza in pogreba. Rajni naj počiva v miru! Kovačevim pa naše sožalje!

SV. LENART PRI SEDMIH STUDENCIH

Zopet imamo veliko povedati, saj se sedaj pravzaprav dogajajo pri nas dogodki, ki jih mora izvedeti ves svet.

Najprej moramo omeniti, da so pri Aichholzerju kupili punčko, katere sta oče in mati zelo vesela. Najbolj vesel je je pa seveda stari oče, kajti sedaj bo imel pozimi tudi on zabavo s tem, da jo bo zibal in mu ne bo več dolg čas. Mlademu paru ob tem nebeškem darilu čestitamo in upamo, da bodo že našli denar še za druge, ki bodo sledili.

Poročati moramo tudi, da nas je zapustil pevec našega cerkvenega zbora — Meislitzer Hanzl. Podal se je namreč preko vode in šel iskat kruha po svetu. Da je bil zelo priljubljen, priča poslovnih večer, katerega smo imeli v Jurčevi gostilni. Ni bilo človeka med nami, ki ne bi imel solznih oči. Videli si stare veterane, ki so jokali in verjeti ne bi mogel, da so tudi stari ljudje, posebno pa moški, tako mehkega srca. Hanzl je bil dober in priden mladenič. Kolikokrat si ga videl, da je stopil k mizi Gospodovi. Bil je mehka duša in kot takega smo ga vsi vzljubili. Bil je tesar in povsod znan kot dober in priden delavec. Tudi pri našem zboru je bil dober basist in kot takega ga bomo zelo pogrešali. Pri vsaki naši prireditvi je pomagal. Naj mu ljubi Bog za vsa ta dejanja najboljšo poplača.

Tebi pa, dragi Hanzl, v daljni Kanadi želimo obilo uspeha, posebno pa ljubelega zdravja, da se boš lahko srečen in zdrav povrnil v krog svojih staršev, bratov in sester. Spomni se nas večkrat, tudi mi se Te bomo

Pri nas na Koroškem

spominjali. Molitev bo tista, ki nas bo vezala, na dom in na rodno grudo pa naj te veže „Naš tednik“, ki ti bo vedno prinašal novice iz domačega kraja. Bog te naj ohrani takega kot si nas zapustil in na veselo svidenje.

Nadalje moramo poročati še marsikaj drugega. Na naši pošti že več let vsem v zadovoljstvo uraduje naša Mörtl Lini. Toda zadnje čase so se razširile vesti, da mislijo, to pridno in prijazno uradnico prenesti in na njeno mesto postaviti človeka, ki ne pozna naših razmer in našega jezika. Seveda se vse to vrši na pobudo neke ženske osebe, katera se nad našimi ljudmi zelo spodtika. Res, zelo značilno. Sama pa že dalj časa uživa dobrote naših ljudi. Sicer pa jo je že vsak spoznal. Kakor pa smo zvedeli z druge strani, misli ta oseba oditi iz našega kraja, kar bomo seveda zelo pozdravili. V slovo bi ji pa dali dober nauk, naj se drugič ne zgraža nad ljudmi, iz katerih sama izhaja.

PRIMA RUM šil. 16.50 liter v trgovski hiši

BRUNNER

Celovec — Klagenfurt

Nadalje moramo poročati, da je pot med Radno vasjo in St. Lenartom postala zelo važna. Verjetno jo bodo v kratkem afsaltirali. To pa zato, ker je med tema dvema krajema postal pravi „Pendelverkehr“, kajti Petru in Ceferin se prevažata sem in tja in kuhata najbrž zopet kako „mastno“, da bosta lahko „odprla“ oči zaslepljenim in tako pokazala ljudem, kakšen „zločinec“ je bil g. Kurbus. Ob tej priliki jima „želimo“ obilo uspeha pri njunem delovanju.

Na naši šoli smo pa dolgo čakali na novo učiteljsko moč. Nazadnje je prišla neka učiteljica in prevzela 5. razred. Seveda je sedaj zopet odšla, ker so hoteli imeti na vsak način učitelja. Čudno se nam pa zdi, da je ta oseba otrokom na njihovo vprašanje, ali pride g. Kurbus nazaj, odgovorila, da ne, češ saj je ta poučeval samo slovensko. Vprašujemo se, kako more ta oseba dati take izjave, ko vsak otrok, ki je hodil pri g. Kurbusu v šolo, ve, da to ni res. Kaj pa pravi na to nadučitelj Augustin? Ali ni on g. Kurbusa inspical? Ali pa ima on pri tem svoje namene? Najbrž bo tako. Kdo pa je rekel tej učiteljici take stvari? Verjetno jih je slišala v šoli v prvem nadstropju. Drugič pa bi svetovali tem ljudem, naj se držijo resnice, kajti laž ima zelo kratke noge.

Omeniti moramo tudi v zvezi s premestitvijo g. Kurbusa, da je bilo v tej zadevi predloženo pismo zveznemu predsedniku g. dr. Körnerju, da on kot oče vseh državljanov zadosti pravici in želji staršev, da pride zopet na našo šolo naš tako pogrešani učitelj.

ČAVA

Tudi mi se moramo oglasiti, kajti po premestitvi učitelja Kurbusa se pri nas go-dijo gorostastne stvari. Ljudem, ki so dali podpis za g. Kurbusa, grozijo, da jih bodo njihovi delodajalci odpustili iz službe in da so sedaj radi tega vsi Titovci. To je demokracija, ali ne? Vidite, tako je. Tisti posamezniki, ki v naši vasi niso hoteli podpisati, (povedati moramo, da so samo trije), sedaj grozijo ostalim. Melcher in Tratnik sta že dobila odgovor, tudi Wiedergut ne bo izostal. Sedaj se sprašujemo, ali je tako malo domovini vstevih ljudi v naši vasi? Kako se more povem nek časopis bahati, da delajo v imenu domovini vstevih? Potem pa je v naši fari zelo malo takih ljudi. Nadalje se zopet sprašujemo, odkod pa sta Wiedergut in Tratnik? Ali sta pri nas doma? Nel Eden kot drugi je komaj nekaj let v naši fari in sedaj najbrž vzbujajo spomine na „lepe“ čase, ko so smeli samo oni govoriti. Najbrž so spali do sedaj, da ne vedo, da so stari „lepi“ časi že mimo. Verjetno jih bomo morali zbuditi, da bodo videli, da živimo v demokratični Avstriji, ne pa v četrtem rajhu.

ST. LENART — PODKLOŠTER

Kakor je vsem znano, imamo pri nas že dalj časa cerkveni pevski zbor. Ta cerkveni

pevski zbor goji poleg cerkvenega petja tudi narodno petje. Poleg tega se še za razne prilike nauči tudi kake nemške pesmi, da pokaže na zunaj, da mu je njegov nemški sodržavljan tudi dobrodošel in da na ta način daje vsakemu svoje. Ta pevski zbor, ki je znan že tudi v tujini, dolgo časa ni imel lastnih prostorov.

Zato je g. župnik zaprosil prosvetno ministrstvo, da dovoli zboru, da ima vaje v šolskem poslopju, dokler se dobi prostorov v mežnariji. To dovoljenje je ta zbor tudi dobil, nakar je bila vaja nekaj časa v petem razredu. Ker pa so bili prostori pozimi premrzli, so se pevci preselili v takratno stanovanje g. Majheniča, ki je imel sobo in kuhinjo v šoli. Nekajkrat so bile vaje tudi v župnišču. Toda čez nekaj časa je poslala občina g. župniku pismo, v katerem mu sporoča, da se ne smejo več vršiti vaje v šoli. Ker vaj tako ni bilo več v šolskem poslopju, se za ta ukrep, ki ga je izdala občina, nihče ni zmenil.

Leta so minula, časi so se spremenili in glej čudo. V šoli se je pojavil nov zbor, ki ima vso pravico imeti v šoli vaje. Občina seveda ni ugovarjala, kajti sedaj je vse v redu, poje se namreč nemško in za nemške zборе je prostora dovolj. Vprašujemo se, odkod pa je dobil ta zbor dovoljenje, da

SADJEVEC, 40 odstot. šil. 17.50 liter
v trgovski hiši

BRUNNER

Celovec — Klagenfurt

ima lahko vaje v šolskem poslopju? Ali je to dovoljenje prišlo iz „Führerhauptquartierja“? Verjetno je županu dovoljenje iz tega oddelka več kakor pa dovoljenje od prosvetnega ministra. Zelo bi nas to zanimalo in zato bi prosili župana, da nam da na to vprašanje odgovor.

Zaradi nas je vseeno, kako pojejo, vprašujemo se samo, kje je tista enakopravnost za oba naroda v deželi? Kako to, da je za enega samo po sebi razumljivo, ko je za drugega prepovedano? Ali pa je župan preveč proti cerkvenemu zboru in mu to, kar je v zvezi s cerkvijo, ne diši? Ali se je tega duha nalezal zadnje mesece pred koncem vojne, ko je bil pri partizanih? Res, zanimalo bi nas to, ali pa je vzrok kje drugje?

BILCOVS

Z veseljem smo v zadnjem času ugotovili, da so pravopisno napako v napisu na naši ljudski šoli popravili. Pa saj je res bila sramota za občino in šolo.

Pripravljamo se za blagoslovitev novih zvonov. Treba bo še mnogo požrtvovalnosti in darov, da bomo zvonove tudi plačali.

Ker ste bralci „Našega tednika“ tako zelo radovedni, kako se je iztekla februarjska zadeva šolskih klofut, vam na uho povemo, da bomo menda v doglednem času res doživeli, da bo šolska oblast izvedla tozadevno preiskavo. Pa boste dejali, da smo zlobni! Samo pravico in resnico hočemo; seve tudi v šoli, to pa je tudi vse.

GREBINJ

Dne 1. oktobra smo v Grebinju slovesno pokopali najstarejšo gospodinjo, Kovačev mater ali mamo, kakor so jo splošno imenovali Slovenci in Nemci, imenovali so jo tako tudi štirje govorniki ob grobu. Od teh so duhovniki (prošt, domači župnik in dr. Zamjen) govorili v maternem jeziku rajne, v nemščini pa dolgoletni grebinjski učitelj Bohatta.

Cerkvena opravila za rajno Barbaro Kovač roj. Hutter so opravili prošt iz Beljaka, mil. g. Franc Ninaus. Za rajno je bilo ta dan pet sv. maš.

Rajna se je izredno skrbno pripravljala za pot v večnost in za polaganje računa pred Bogom že vse svoje življenje z vestim izpolnjevanjem dolžnosti, z dobrimi deli bogoljubnosti, z deli usmiljenja ter z voljnimi prenašanjem vseh križev in težav. Zlasti zadnjih pet let je morala veliko pretrpeti. Ko ni mogla več brati, se je oklenila rožnega venca in križevega pota. Med boleznijo je Jezusa v sv. obhajilu prejemala vsaki dan. Tako se tudi v petek zjutraj, ko je nato še rekla: „Jezus je pri meni“ in je nato zaprla oči za ta svet, po dušo njeno pa

je v soboto prišla Marija, v katero je rajna mama tako zaupala.

Zadnja leta je izredno malo hrane uživala, tako da so se ljudje čudili, kako more človek pri tako pičli hrani ostati pri življenju. Bog pa je hotel ohraniti dušo, ki moli in trpi za grešnike. Sedaj pa ji želimo, da blaženo počiva v Bogu, na Srcu Jezusovem in se veseli pri Mariji.

Naj še nekaj povemo o življenju rajne. Rojena je bila v Globasnici dne 10. oktobra 1864. Takrat je na griču pod sv. Hemo in Rozalijo še vinska trta rodila znanega „žitarca“. Že z osmim letom so jo dali starši v Celovec v šolo k uršulinkam, kamor je prinesla s seboj slovensko knjigo, to pa ji je učiteljica takoj vzela in dekla jo je na vrtu zmerjala z „windische Trampel“. Vendar pa se svoje narodnosti ni nikoli sramovala in je ni tudi ob nobeni priliki zatajila. V kratkem si je pridobila tudi zaupanje predstojnic.

Ko je najprej služila v Žvabeku, je prišla v Grebinj k svojemu stricu-župniku in k bratu Janezu Hutter-ju, profesorju realke, za kuharico. — Večkrat so jo vabili na zabave in ples, toda nikoli ni plesala in se nikoli lišpala.

Stric Janez Hutter jo je dne 30. avgusta 1886 po zakramentu sv. zakona zvezal z Gregorjem Kovačem, posestnikom v Grebinju. Ta je bil vdovec s tremi malimi otroki in Barbara je bila stara pri poroki šele 21 let. Z možem je preživela v srečnem zakonu 43 let, nato pa še kot vdova 22 let.

V tem času je potekalo njeno življenje v neprestanem delu vse do visoke starosti. Saj je k kmetiji prišla pozneje še pekarija in lectarija in nato še gostilna. Kovačeva gospodinja je vsakemu gostu rada postregla, učila se je sebe pozabljaliti in na druge, tuje potrebe misliti. Ubogi in potrebni so vedno imeli v Kovačevi gospodnji skrbno dobrotnico.

S posli je ravnala kakor bi bili njeni otroci, zato pa so tudi vedno radi ostali v Kovačevi hiši. Vsi, ki so odšli, so si vedno želeli nazaj. Zato ni čudno, da so ostali po-

Namizno vino, belo in črno šil. 13.50 liter
v trgovski hiši

BRUNNER

Celovec — Klagenfurt

sli v hiši tudi po 15 let. Takrat je še hlapec možli glasno pri mizi, ženske pa so v kuhinji z gospodinjo molile rožni venec, med vojno vsak večer. Tako je v Kovačevi hiši prevladoval pravi krščanski duh, bilo pa je zato tudi več zadovoljnosti in sreče.

Vse življenje rajne bi mogli označiti z eno samo besedo: dobrotu, kakor je to v svojem nagrobnem govoru omenil g. učitelj. Pa tudi duhovniki so v svojih govorih omenjali še vnmoro rajne za cerkev ter njeno naklonjenost duhovnikom. Dr. Zamjen pa je še posebej omenjal njeno skrb za sv. misijone in njeno zaupanje v Don Boska. Bog ji bodi obilni plačnik v nebesih!

Nagrobne svečke — paket 7 šilingov in nagrobne lučke najceneje pri

F. SIEBERT

Celovec-Klagenfurt, Stauderplatz 8

LEDINCE

V ponedeljek, dne 8. oktobra zvečer ob 6. uri je zavozil kmet Joh. Kreiner p. d. Riegler iz Spodnjega Dobja s svojim motornim kolesom v potniški vlak. Preje je imel lažje motorno kolo, katero pa je prodal in kupil močnejše, Puch-motorno kolo z 250 ccm.

Ko se je vozil s tem motornim kolesom domov, na železniškem prehodu ni opazil prihajajočega vlaka, zatvornic pa tam tudi ni in zavozil je v vlak, ki ga je vlekli še 14 metrov s seboj. Kreiner je ostal na mestu mrtev in ko je prišel zdravnik, je mogel ugotoviti samo še smrt.

Pokojni je bil šele tri leta oženjen, bil je star 42 let. Pred kratkim je podedoval po sorodnikih v Združenih državah znatno vsoto in že se je veselil, kako bo na vigred dal popraviti gospodarsko poslopje.

Ko so ljudje poklicali njegovo ženo k ponesrečenemu, ni mislila, da se je zgodila taka nesreča. Ko pa je prišla do železniškega prehoda, je tam zagledala mrtvega moža in moremo si predstavljati njeno veliko žalost. Njej izrekamo iskreno sožalje! Pokojnemu pa naj Bog podeli večni mir!

(Nadaljevanje na 7. strani)

Volitve v kmetijsko zbornico

Preglejte volilne imenike!

Sam sebi, svojim otrokom in vsemu kmečkemu stanu škoduje, kdor se ne zanima, ali je vpisan on sam in ali je vpisan njegov sosed in njegov znanec v volilni imenik za volitve v Kmetijsko zbornico.

Zato danes na to pravico in dolžnost spet opozarjamo. Do 16. oktobra najkasneje so morale ineti vse občine volilne imenike sestavljene. Nato pa morajo biti ti imeniki skozi deset dni na vpogled vsakomur. Vsak sme volilni imenik prepisati v celoti ali pa napraviti iz njega samo posamezne izpiske. V teh desetih dneh je dopustno vložiti priziv proti nepravilnostim in pomanjkljivostim volilnega imenika. Priziv je mogoče vložiti ustno, pisмено ali brzojavno pri občinskem uradu. O vsakem prizivu mora odločiti volilna komisija v teku treh dni in mora o svoji odločitvi prizadetega takoj obvestiti.

Po desetih dneh župan zaključí volilni imenik in vsak vpis ali izbris ali sploh kaka sprememba v imeniku je nato izključena.

Skrbite zato pravočasno, da bodo v volilni imenik vpisani vsi, ki imajo volilno

pravico. Ako potrebujete kako pojasnilo, se obrnite takoj na naslov našega volilnega odbora v Celovcu, Wulfengasse 15, telefonska številka je 35-38.

Zato je danes prva dolžnost vsakega: Preglej volilni imenik, napravi po potrebi iz njega izpisek ali pa ga daj prepisati. Posvetuj se nato s svojimi znanci in skupno ugotovite, kdo ni vpisan v volilni imenik, četudi ima pravico za to. Ugotovite pa tudi, če je kdo vpisan v volilni imenik, ki te pravice nima. Po teh ugotovitvah napravite takoj priziv pri občinskem uradu. Ako je vaš priziv rešen neugodno, pa ste prepričani, da imate prav, se pritožite proti tej rešitvi ponovno v roku treh dni pisмено ali brzojavno pri istem občinskem uradu. O tem prizivu dokončno odloča okrajni volilni odbor.

Vsak priziv mora biti utemeljen in vsakemu prizivu mora biti priložena že izpolnjena in podpisana volilna pola (Wähler-anlageblatt), ki jo dobite pri občinskem uradu. Po potrebi naj bodo prizivu priložene še druge dokazilne listine.

Stebri naših kmetij

Temelj našega kmečkega gospodarstva je postavljen na več stebrov. Kakor pa niso vsa gospodarstva enaka in bomo težko dobili dvoje popolnoma enakih gospodarstev, tako so tudi ti stebri, ki nosijo temelje naših kmečkih gospodarstev, zelo različni. Zato ima tudi eno gospodarstvo več takih stebrov, drugo pa spet manj. Vsa skrb naših gospodarstev pa mora biti nato v dvojem: Skrb, kako bi te stebre pojačali in ohranili in pa skrb, kako bi našli sredstva, da bi te stebre našega kmetovanja čim bolj izpopolnili.

Stebri, ki nosijo naše kmečko gospodarstvo, so posamezni deli našega gospodarstva. Tako je eden zelo važen steber poljedelstvo, drugi je živinoreja, tretji je mlekarstvo, nadaljni stebri so nato še naše njive, naši travniki, naš gozd in ne med zadnjimi stebri je gospodinjstvo na naših kmetijah. Mnogo kmetij je danes, kjer je važen steber gospodarstva tudi sadjarstvo, a še več drugih stebrov je, ki podpirajo temelj našega kmečkega gospodarstva.

Kakor pa so ti stebri različni in kakor je tudi število teh stebrov pri raznih kmetijah različno, pa eden steber ne sme manjkati pri nobeni naši kmetiji. Četudi moramo takoj povedati, da ta steber ni pri vsaki kmetiji enako močno zgrajen. Ta steber je znanje in sposobnost kmeta samega. To pa je brez dvoma bistvena opora vsake kmetije. Kmečko gospodarstvo ni namreč kak avtomat ali pa kak stroj, ki bi ga navili, pa bi nato ta stroj tekkel sam od sebe. Ne, pri kmečkem gospodarstvu mora biti vedno nekdo tu, ki urejuje, snuje, misli in vodi, ki vedno določa, kaj in kako je treba napraviti en posel in kdaj ter kako drug posel v gospodarstvu. Pri vsakem gospodarstvu mora biti nekdo, ki misli ne samo za danes, ki misli tudi za jutri in še za drugi mesec, pa tudi za drugo leto naprej. Za to pa je določen gospodar kmečke domačije, to je nato najvažnejši steber vsakega kmečkega gospodarstva in ta steber ne sme manjkati pri nobenem kmečkem gospodarstvu.

Kakor je važno, da so vsi stebri kmečkega gospodarstva vedno trdni in zdravi, je to še prav posebno važno v časih, ki so tako negotovi kakor so ravno današnji časi. Zato pa je ravno danes zelo važno, da so vsi stebri našega kmetijstva, našega kmečkega gospodarstva zdravi in trdni. More pa se le zgoditi, da se ta ali drugi steber okuži, da postane slab. V tem slučaju mora pač biti tu drugi steber, ki prevzame nalogo prvega stebra. Ako je na primer slabši dohodek iz svinjereje, mora biti pač močnejši drugi steber, ki izenači slabost prvega stebra. Večkrat se more tudi zgoditi, da je treba en steber gospodarstva po-

praviti, ojačati in izpopolniti, da postane tako celo gospodarstvo močnejše (n. pr. izboljšanje travnikov).

Nikdar pa se ne sme začeti krušiti glavni steber in njegova nosilnost ne sme nikdar odpovedati: Kmet-gospodar sam s svojim miselnim in vodilnim delom v gospodarstvu ne sme nikdar odpovedati.

Gotovo je, da so v vsakem gospodarstvu nekateri stebri slabši, gotovo je, da so potrebni izpopolnitve, važno pa je, da kmet vedno spozna, kateri so ti stebri in kje so ti stebri potrebni popravila in ojačanja. V tem pa je ravno glavna in bistvena naloga tega glavnega stebra naših kmetij, da vedno in ob pravem času spozna, kje je treba kaj spremeniti, kje je treba kaj izpopolniti, kje kaj opustiti in kje kaj izboljšati. Zato pa kmeta-gospodarja imenujemo večkrat tudi umstveni steber kmetije. To pa v resnici tudi je in bi tudi v resnici moral vedno biti.

Zato pa bi moral kmet-gospodar vedno izpopolnjevati svoje znanje, katero črpa iz knjig, časopisov in poučnih ogledov vzorno urejenih gospodarstev.

Vsaka ustanova v deželi in državi, katera naloga je, da skrbi za dobro gospodarstvo in še prav posebej za dobro kmečko gospodarstvo, bi morala skrbeti v prvi vrsti, da dobi kmečka mladina, ki bo enkrat gospodarila na naših kmetijah, ki bo glavni steber naših kmečkih gospodarstev, da dobi torej ta mladina pravo kmetijsko izobrazbo. Za to izobrazbo bi morala skrbeti deželna vlada in bi morala skrbeti predvsem deželna kmetijska zbornica.

Kaj pa moramo ugotoviti, ako premislimo, kako sta ti dve ustanovi doslej skrbeli za ojačanje najvažnejšega stebra naših kmetij. Ugotoviti moramo, da sta tako deželna vlada kakor tudi kmetijska zbornica popolnoma zanemarili svojo dolžnost.

Za vse so imeli in imajo dosti časa, denarja in pomoči, samo za izobrazbo naše kmečke mladine nimata in nista imeli v zadnjih letih niti vlada niti kmetijska zbornica nikakega smisla. Ustanavljali in zidali so z našim denarjem in z denarjem, ki so ga dobili iz Amerike, nove kmetijske in nove kmetijsko-gospodinske šole po vsem Koroškem, le na južni del dežele so namenoma pozabili. Vsem so dali in preskrbeli kmetijsko in kmetijsko-gospodinsko izobrazbo, le našim slovenskim fantom in dekletom tega niso poskrbeli.

Na to naj mislijo naši ljudje pri volitvah v kmetijsko zbornico in naj tudi oni pozabijo na one, ki vedno in ob vsaki priliki pozabijo na naše kmete. Glasove pa naj oddajajo onim, ki nudijo jamstvo, da bo v prihodnje tudi pri tem prišlo do temeljite spremembe.

V pojasnilo!

Dobili smo obvestila, da širijo naši nasprotniki po vaseh vest, da lastniki manjše kmetijske posesti, pa čeprav je ta večja kot en hektar, nimajo volilne pravice v Kmetijsko zbornico, če na tej posesti glavnopoklicno (hauptberuflich) ne delajo.

Ta vest je zlonamerno izmišljena in ne odgovarja resnici!

Kot lastniki in uživalci kmetijske posesti imajo volilno pravico vsi, katerih posest (njive, travniki in pašniki) meri vsaj 1 hektar. Ta pravica ni vezana na pogoj, da morajo biti lastniki in uživalci tudi gla-

vnopoklicno na tej posesti zaposleni. Glavnopoklicno morejo biti taki lastniki in uživalci zaposleni tudi drugod. Edini pogoj za volilno pravico je, da na tej posesti gospodarijo na svoj račun.

Najemniki pa morajo biti glavnopoklicno zaposleni na kmetijski posesti in imajo samo v tem slučaju volilno pravico.

Kdor je torej lastnik ali uživalec skupno vsaj enega hektara njiv, travnikov in pašnikov, ima volilno pravico in mora biti vpisan v volilni imenik.

Volilni odbor

Jesen v sadovnjaku

Ni nam dalo letos sadno drevje tega, kar bi si želeli in tudi ne toliko, kakor smo po spomladanskem obilnem cvetenju mogli pričakovati. — Ne sme nas pa ta razmera slaba sadna letina privedi do premišljevanja, da ne bi za sadno drevje v letošnji jeseni in zimi pravilno skrbeli, ker bi se hoteli izogniti vsakim stroškom pri oskrbovanju sadja. Tako postopanje bi se nam drugo leto kruto maščevalo.

Tudi pozne zimske sorte, ki jih pustimo čim dalje časa na drevju, smo že obrali. Spet bodo prišli pri tem do prepričanja, da so ravnali pravilno, oni sadjarji, ki so pozne sorte pustili čim dalje časa na drevju. Moramo namreč žal ugotoviti, da je med drugače dobrimi kmetovalci več takih, ki ne morejo dočakati, da bi sadje pravilno dozorelo. Ako pustimo namreč sadje na drevju tako dolgo, da čim bolj dozori in da se sad s pecljem lahko da utrgati, je tako sadje mnogo bolj trajno. Prerano obrano sadje se ne ohrani tako dobro kakor pozno obrano sadje, ki je težje, je bolj aromatično, in je posebno lepega zunanjega izgleda. Seveda smemo obrirati samo ob lepem in suhem vremenu, nato pa sadje dobro sortirajmo in pri vskladiščenju oziroma pakiranju pazimo, da posameznih sadov ne vtisnemo ali ranimo.

Ko smo sadje obrali, odstranimo opore pod sadnim drevjem, v kolikor smo jih letos sploh potrebovali. Te opore dobro spravimo, da jih imamo pripravljene za drugo leto. Nato začnemo s snaženjem sadnega drevja. Odstranimo suhe skorje, mah in lišaj, pa tudi suhe veje in vodne poganjke. Sedaj je tudi najugodnejši čas, da odstranimo vse odmrle poganjke, ker jih sedaj, ko je sadno drevje še v listju, lahko opazimo.

Ako smo dobili že letos jeseni nova sadna drevesca, jih čimprej zasadimo. Drevesca, ki smo jih pravočasno v jeseni zasadili, se že jeseni vrastejo, kar je velika prednost pred drevesci, ki jih sadimo v spomladi.

Težave italijanskega gospodarstva

Kmetijska proizvodnja je danes v Italiji približno na isti višini, kot pred vojno. Število brezposelnih stalno raste in se bliža številki 3 milijonov, kolikor jih ni bilo še nikdar. Letno se izseli iz Italije ali gre v pokoj ali umrje okoli 200.000 delavnih moči, notranji prirastek pa znaša letno okoli 450 tisoč. Torej znaša letni prirastek 250.000 delavnih moči, ki samo povečajo armado brezposelnih. Trgovskih poslov je vedno manj, ker pada kupna moč državljanov.

Kje je izhod? Tega je iskal vladni pred-

sednik De Gasperi v pogovoru z državnikom ZDA med zadnjim obiskom v Ameriki. Izgleda, da je nekaj dosegel: Baje bodo resno začeli proučevati — na mednarodni podlagi — izseljevanje odvišnih delovnih sil in podelitev tam, kjer jih je pre malo. V Afriki in Južni Ameriki, posebej v Braziliji, je dela za desetine milijonov delavcev in kmetovalcev. — Poleg tega je De Gasperi dosegel, da bo italijanska industrija dobila velika naročila, predvsem oborožitvenega materiala.

Proučevanje morskih tokov

Da bodo lahko svetovali ribičem, kdaj in kje lahko najuspešnejše ribarijo, proučujejo ameriški znanstveniki brzino in smer morskih tokov v Mehiškem zalivu. Ta načrt, ki bo, kot računajo, trajal leto dni, je samo del študija o porazdelitvi in selitvi rib.

Da zberejo potrebne podatke, so spustili iz letal, na skrbno določena mesta v Mehiškem zalivu na tisoče dopisnic, zalepljene v plastične kuverte. Najditelji dopisnic, ki so pisane v angleščini in španščini, so

naprošeni, da na njih označijo datum, uro in mesto, kjer so jih našli ter da jih takoj oddajo na pošto.

Na osnovi obvestil, zbranih na dopisnicah ter lastnih podatkov o času in kraju, kjer so dopisnice spustili iz letal, bodo znanstveniki lahko izračunali zamotan sistem o tokovih na površini v Mehiškem zalivu. Strokovnjaki tudi upajo, da bodo lahko ugotovili, kako vplivajo tokovi na množitev rib v zalivu. Svoje ugotovitve bodo znanstveniki sporočili ribičem.

Učitelji, pozor!

Naročite ob začetku šolskega leta:

1. Slovensko slovnico (skupaj I., II. in III. del) . . . šil. 1.50
2. Zvezdice (pesmi) šil. 2.—

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 5. strani)

V četrtek, dne 11. oktobra, smo spremeljali k zadnjemu počitku na domačem pokopališču pri farni cerkvi pod Pečnico gospo Nežo Resman p. d. Tratnikovo mamo. Obilna udeležba pri pogrebu je pokazala, kako je bila rajna priljubljena in splošno spoštovana v bližnji in daljni okolici.

Pokojna Tratnikova mati so bili rojeni pred 88 leti na Kopanju v loški fari, od koder so se poročili k Tratniku v Ledincih. Koncem leta 1918 je umrl na gripi Tratnikov oče in nato je rajna sama gospodarila, dokler ni prevzel posestva sin Franc, sedanjí gospodar Tratnikove domačije.

Veliko skrbi je morala prebiti rajna med prejšnjo svetovno vojno, ko je bilo pet sinov pri vojaki, še večje skrbi pa je preživljala med drugo svetovno vojno, ko ni vedela nikdar, kako dolgo bodo še njo in sina, pri katerem je stanovala, pustili na domači zemlji, ko so preselili z družino sina Franca.

Pogrebna opravila je opravil domači g. župnik, preč g. Babič, ki je imel tudi ob grobu poslovlilni govor, pogreba pa sta se udeležila še preč. gg. Avgust Čebul in Jos. Gabruč.

Rajni Tratnikovi mami naj Bog podeli večni mir! Zaostalim naše najiskrenejše sožalje!

DVOR

V torek, dne 9. oktobra, smo v obilnem številu spremili k zadnjem počitku rajnega očeta Jožefa Trap. Jožef Trap je bil rojen 5. 2. 1881 v Podkrajju v pliberški fari. Leta 1905 je stopil v službo v pivovarni Sorgendorf kot nočni čuvaj in pismonoša. Skozi celih 40 let je opravljal to svojo službo vestno in zvesto. Leta 1944 je stopil v pokoj. Njegovo slabo zdravje mu ni pripuščalo, da bi nadalje izvrševal svojo službo. Bolehal je že dalj časa. Kruta vojna je vzela tudi njemu dva sinova, katera bi mu imela biti na stara leta opora in palica, zastonj je čakal na vrnitev svojih težko pogrešanih sinov. Ta dušna bol je njegovo zdravje še bolj uničila, slabost srca je povzročila hitro smrt. Kot katolik je bil vreden in zvest sin matere Cerkve. Z veliko težavo je hodil v cerkev nedeljo za nedeljo, pri zadnjem misijonu se je z največjo težavo udeleževal pridig. Pogosto je bil pri mizi Gospodovi. Vnet bralec naših slovenskih listov, Nedelje, Mohorjevih knjig in Tednika. Kot tretjerednik in član mrtvaških bratov se je lepo pripravljaj na svojo zadnjo pot.

Pogrebne obrede so opravili preč. g. Avgustin Čebul. Domači gospod župnik so se v lepih in tolažilnih besedah poslovlili od rajnega kot zvestega in dobrega farana. Upravitelj pivovarne Sorgendorf pa je v tolažilnih besedah vzel slovo od svojega

nega, neodkrita kraja, ki cepi in upošteva ljudi po bogastvu. Bogatec postane v občini župan, v okraju odbornik, v deželi poslanec, za reveža se pa nihče ne zmeni. Pridobiti si kar moč največ denarja, je postalo vzor vseh. Temu gladu pa denarju, tej nizki strasti so žrtvovali stara kmečka izročila, celo svoje otroke, svoje hčere in sinove silijo, ko se može in ženijo, da se morajo ravnati po tem nizkotnem merilu. Izkoreninili so se, ne čutijo več kmetski, ampak kapitalistično; otopeli so, ničesar ne dajo dobrovoljno, dajo samo to, kar morajo, kar veleva dolžnost, k čemur jih sili postava in zato je tukaj toliko revežev in jim gre tako hudo... In tudi mene bi skoroda okužili." Zdaj je bil že na hodniku in stresal in strgal blato, ki se je prijel čevljev, in imel je vtis, kakor da bi breedel po duševnem blatu, toda ni obtičal v njem, ampak ga je srečno prebredel in sedaj prišel na trda tla. Jasno je v njem in pred njim. Morda mu tudi v glavi preneha breneti...

„Vendarle si prišel," ga je sprejela z ozlovoljenim obrazom Barica.

„No, se je kaj zgodilo? Me je morda kdo iskal?"

„Spet sta prišla dva berača po volilo za rajnim gospodom grofom."

„Od kod pa?"

„Kdo si pa naj zapomni vsa tukajšnja imena! Razkladala sta, da sta o tisti zadržnici prepozno zvedela, ker ne bivata tukaj, toda pristojna sta sem in sta na veleposvestvu delala, da moata dobiti, kar jima gre."

„Vsekakor, vsekakor," je pritrdil Holou-

pridnega delavca v imenu tvrdke in delavcev. G. župnik so izrekli posebno zahvalo pivovarni, ki tako lepo poskrbi in oskrbi vse pogrebne stroške za svoje delavce in tako lajša bol zaostalim sorodnikom. Če bi bila vsa podjetja tako usmerjena, bi ne rabili predzavarovalnin za smrtne slučaje. Pevski zbor mu je zapel zadnjo žalostinko v slovo. Oče Trap naj počiva v miru!

Ženi vdovi in vsem sorodnikom naše iskreno sožalje.

PODKRAJ

V ponedeljek, dne 8. oktobra, smo imeli pravi praznik. Pri Najberžu so obhajali veselo poroko. Dekleta iz Kot in Dolinčič so bila že več dni zaposlene, da so delale vence. Njih spretnost in marljivost pa smo opazili na dan poroke. Najberžova hiša je bila vsa v vencih, zelo lepo in luksuzno so ovenčale svoji tovarišici v slovo njeno rojstno hišo. Tudi farna hiša božja je bila nad vse lepo pripravljena, da sprejme poročni par. Poročne obrede so opravili domači gospod župnik. V lepem govoru so položili ženinu in nevsti na srce tri rožce iz poročnega klečavnika in zelenje, ki jih obdaja. Rdeča roža trojna ljubezen: medsebojna ljubezen, ljubezen do Boga in ljubezen do otrok; zelenje pravi, naj nikoli ne zmanjka medsebojnega upanja in zapanja, na trnjevi poti tega življenja pa naj nas tolaži s krščanskim upanjem v večno življenje; bela roža naj opominja zakonca na zakonsko svetost in čistost, da bi vse dni svojega življenja živela v pravičnosti in svetosti. Za pričo sta bila Pečnikov oče iz Slovenj in Ignac Gabriel iz Zakamna pri Vetrinju. Med obilnimi in odličnimi svati smo videli tudi koroškega varnostnega direktorja g. Stosierja in deželnega orožniškega komandanta Korytka.

Dekan Eduard Turner iz Kloštra, je pri mizi izrekel novoporočenemu paru: Mariji Eilipini Neubersch in Viljemu Kopriuniku, orožniškemu uradniku, najbolj pristrčne čestitke. Najberžova mama pa je imela obilo opravka, da je postregla svatom po kraljevsko, kot se to spodobi za kraljico Pece (Petzenkönigin). Novoporočencema želimo prav obilo sreče in blagoslova na novi življenjski poti do zlate in diamantne poroke! Na mnoga leta!

SPODNJE BOROVlje

V nedeljo, 30. septembra, je bila pri nas blagoslovitev spomenika za padle vojake. Slika — fresko — je zelo lepo napravil naš domači slikar Jerina iz Št. Ilja, ki je poslikal pri nas na Koroškem že veliko število cerkva in kapelic, vse v veliko veselje in zadovoljstvo naročnikov.

Napis na sliki je v slovenskem in nemškem jeziku in tudi govor g. župnika v nedeljo

bek, „pravičnost tako zahteva, vsakemu si dala cekin, se razume, ne?"

„Vse sem jima dala, kar si mi zanju zapustil," je nekoliko osato zbudla sestra in se na mogla več premagovati, da se ne bi bila malo olajšala. „Danes mi daš za gospodinjke izdatke sto kron, jutri pa pošljesh cerkovnika ponje, pojutrišnjem mi obljubiš, da mi daš druge, vs teden me pitaš z obljubami, a jaz kupujem na kredo, ali pa segam po svojo doto in prihranke. Zdaj pa naj bi razmetala tjavendan zlatnike ljudem, ki jih niti ne poznam! Ti kar izgineš, utečeš na sprehod, men pustiš, naj se trgam s takimi drznimi vsiljivci."

„Kdo so bili? Kako so se imenovali?"

„Ne vem, nisem jih vprašala."

„Kaj si jim torej povedala?"

„Resnico, ki bi jim povedal vsak razumen človek. V grad sem jih poslala, tja naj gredo, ne k nam."

„So ubogali?"

„Ni jim bilo po volji, pa so morali. Name so sicer zlili jezo kakor vedno. Gospod župnik je baje zlat človek, toda njegova grbasta, umazana kuharica je zmaj, ki ga čuva in nikogar k njemu ne pusti, so vplili pred župniščem."

„To so govorili?"

„Da, in še več! Sram me je govoriti. Niman na čelu zapisano, da sem tvoja sestra. Vidiš, Jožko, to mi najbolj greni življenje. Ti ne računaš, jaz pa moram računati, ti ne varčuješ, jaz pa moram varčevati, moram spravljati na kup, da ti lahko razdajaš. Ljudje tebe zato hvalijo, mene pa ka vidi deti ne morejo. Kako se bo to končalo?"

(Dalje prihodnjič)

ZAHVALA

Ob prerani izgubi moža in brata so izkazali Globašani in predstavniki oblasti ter raznih organizacij pokojnemu toliko spoštovanja in nam tako olajšali nositi težko boleost, da se s tem javno vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so pokojnega v njegovi boleznin in na mrtvaškem odru obiskovali in se ga v molitvi spominjali, pristrčno zahvaljujemo.

Prav posebna zahvala velja zdravniku g. dr. Sturm, ki je pokojnega v zadnjem času vsak dan obiskal. Pristrčno se zahvaljujemo preč. gospodu Valjavcu, ki je rajnega redno obiskoval in mu na grobu posvetil pristrčne in odkrite besede. Naša zahvala velja okrajnemu šolskemu nadzorniku g. Maklinu, ki se je ob grobu od rajnega v imenu deželnega in okrajnega šolskega sveta poslovlil in položil na grob cvetlične pozdrave učiteljev okraja. Zahvala tudi preč. gospodom duhovnikom: Čarf Miloš, Čebul Avgust, Jančar Franc, Picej Joško, Rovnan Janez, Srienc Kristo in Vrhnjak Josip.

Nadalje se zahvaljujemo sedanjemu upravniku šole, g. Sadnikarju, za vso pomoč, ki nam jo je v dneh največje žalosti nudil.

Zahvala velja občini za vence, šolski mladini za številne vence in cvetje, g. direktorju Steinerju za njegove poslovlilne besede v imenu učiteljskega združenja, g. Uranšku, ki se je ob grobu poslovlil od pokojnega v imenu njegovih prvih globaških učencev.

Zahvaljujemo se prav pristrčno Narodnemu svetu koroških Slovencev za poslani venci in g. dr. Tischlerju za poslovlilne besede ob grobu.

Prav iskrena hvala gre vsem pevcem, ki so se na domu in ob grobu s pesmijo poslovlili od ljubitelja slovenske pesmi.

Vsem udeležencem na pogrebu kličemo Bog plačaj.

Zena in sestre

pri blagoslovitvi je bil dvojezičen. Ta lepi spomin na padle vojake je omogočil s svojim prispevkom Slovenec — domačin, ki živi nanes v Ameriki.

DJEKSE

Obletnica za rajnim gospodom župnikom Filipom Jandlom bo na Djekšah v četrtek, dne 25. oktobra. — Avtobus vozi zdaj iz Velikovca na Djekše in nazaj petkrat na teden in sicer: v ponedeljek, sredo, četrtek, soboto in nedeljo. Iz Velikovca odhaja v teh dneh zjutraj ob 7.10 in popoldne ob 14.45. Z Djekš pa vozi ob naštetih dneh ob 8.05 in ob 17.10.

ZELEZNA KAPLA

Umrla je Ripnova mati iz Podpece, Jederta Sadovnik roj. Bivšek. Bila je skrbna gospodinja in dobra, verna mati. Izhaja iz znane Dervodelove družine v Črni, Veliko je trpela v svojem življenju. Dve leti je bila težko bolna, voljno je prenašala bolečine hude bolezni.

Zaostalim naše sožalje!

Sedemdesetletnico rojstva je obhajal organist in krojaški mojster Franc Roveretto. Doma je iz Kort od p. d. Pristovnika. Obiskoval je orglarsko šolo v Celovcu pod vodstvom znanega glasbenika Lučovnika. Služboval je kot organist med drugim na Križni gori v Celovcu, v Grebinju, v Št. Tomažu, v Kortah in na Rebrci. V Št. Tomažu je vodil tamburaški zbor, ki je pred svetovno vojno nastopal uspešno pri celovških slovenskih prireditvah. — Na mnogo leta!

PTICA SELILKA

Kakor nam poročajo z Obirskega je prevzel faro č. g. Tomaž Holmar. Tekom desetih mesecev se je menda ta gospod že tretjič selil: Iz Suhe na zahtevo g. okrajne-

Nada Jordan umrla

V ponedeljek je v beljaški bolnici zatisnila svoje trudne oči v starosti 45 let gospa Nada Jordan, učiteljica slovenščine in petja na poskusni glavni šoli v Št. Jakobu v Rožu. Njene telesne moči so bile mnogo prešibke, da bi zdržale težko operacijo.

Pokojna je zagledala luč sveta v trebanjski fari na Dolenjskem. Njen oče, učitelj jo je poslal v Novo mesto in v Ljubljano v šole. Svoje življenje je hotela posvetiti mladini. Postala je odlična učiteljica in vzgojiteljica. Poučevala je v Št. Jerneju na Dolenjskem, se poročila ter podarila svojemu možu dvoje otrok.

Vojne razmere, zaradi katerih se je gospodar nad domačim domom stalno menjal, so jo prisilile, da je s svojo družino prišla na Koroško. Poučevala je v Arriach-u, na Dravi, Dvorcu, Področici in končno bila dodeljena šentjakovski glavni šoli. Kljub temu, da je vsa skrb za družino slonela na njenih ramah, je svoje moči posvetila šoli. Kdor je videl na razstavi zvezke, se je mogel prepričati, koliko ljubezni in dela je žrtvovala za svoj ljubljani predmet — slovenščino.

V globoki žalosti sporočamo, da je po želji Vsemogočnega nenadoma odšla od nas dne 15. oktobra ob 22.30 naša ljubljena žena, mati in tača, gospa

Marija Prosekar
p. d. Razaj-ka na Plešivcu

Pogreb drage pokojne bo v četrtek, dne 18. oktobra, ob 9. uri od doma žalosti na župno pokopališče v Kotmari vasi, kjer bomo nepozabno pokojnico položili v družinsko grobnico.

Plešivec, dne 16. oktobra 1951.

Marija Prosekar,	Tomaž Prosekar
Tilka Krušič roj. Prosekar,	p. d. Razaj
hčerki,	mož.

Blaž Krušič, zet
in ostali sorodniki.

ga glavarja v Velikovcu in sedaj iz Podkronosa na zahtevo samega g. deželnega glavarja.

V Buenos Airesu je izšel znameniti dr. Jakličev življenjepis škofa Barage, o katerem pravi škof Gregorij Rožman: „Baragov življenjepis spada v vsako slovensko hišo. Rod za rodom naj ga čita!" Naroča se na naslov: Slovenski misijonski odesk, Victor Martinez 50, Buenos Aires, Argentina. — Cena trdo vezanemu izvodu 3 dolarje, v usnje vezanemu 4 dolarje. Knjigo lahko naročite tudi pri upravi „Našega tednika" v Celovcu.

Glasbeno nadarjena, je poučevala petje z velikim uspehom, saj smo mogli zbor, ki ga je vodila, parkrat čuti v radiu. Iz vsake pesmi je govorila njena duša. Njena smrt pomeni za šolo težko izgubo. Otroci čutijo, da so izgubili več kot učiteljico.

V četrtek ob pol 10. uri jo je pripeljal avtofurgon domov. Ob 10. uri je bilo truplo pred šolo blagoslovljeno, nakar se je razvil dolg pogrebni sprevod k sv. Jakobu, kjer je želela najti svoje zadnje zemsko bivališče, kot pravi pesnik: „Ena se želja je tebi izpolnila, da v zemlji domači ti truplo leži".

Na grobu so se poslovlili od nje domači gospod kaplan ter ravnateljica glavne šole, ga. Maria Lang-Reitstätter, zbor glavne šole pa ji je zapel pesmi: O Rosental, pesem o materi (duet) ter Gozdič je že zelen. Pri maši zadržnici pa je pel cerkveni otroški zbor pod vodstvom preč. g. Zaletela.

Naj Bog poplača gospej učiteljici ves trud, ki ga je imela z mladino. Težko prizadeti družini pa izrekamo naše sožalje.

Sicher kriegt man nach Gefühl oft die Keks, so wie man will.

Sicherer die Sache wird, hat man alles gut dosiert.

Doch **am sichersten** geraten Keks, in die wir „König“ taten.

König mit den Bilderrezepten
BACKPULVER

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)
Oddaje vsak dan od 14.30 do 15.00, ob sobotah od 9.00 do 9.30, ob nedeljah in praznikih od 7.15 do 7.45, v torek in izmenoma vsak drugi četrtek in soboto tudi od 18.30—19.00 ure. — Poročila pri vsaki popoldanski oddaji.

21. X.: Verski govor — Nedeljski spored.
22. X.: Iz svetovne literature.
23. X.: Poročila. Zdravnik — Zvečer: Slike iz narave.
24. X.: Gospodinja in gospodar.
25. X.: Obisk v celovškem muzeju. II. del.
26. X.: Komentarji.
27. X.: Iz slovenske literature — Zvečer: Glasbena oddaja.

NEW-YORK (val 19, 25, 31, 49, 251 in 379 m)
Oddaje vsak dan ob 18.—18.15 in od 19.30 do 19.45 (samo val 379).

LJUBLJANA (val 202,1, 212,4, 327,1 m)
Oddaje vsak dan od 5. do 7., od 12. do 15.30 in od 18. do 24. ure, ob nedeljah od 6.30 do 24. ure. — Gospodinjinski nasveti vsak torek in petek med glasbenim sporedom od 6.15 do 7. ure, ob torkih rudi ob 13.50. — Kmetijski nasveti ob nedeljah ob 16.30 — Kulturni pregled ob četrkih ob 14.15 — Zanimivosti iz zdravstva in prirode od sredah ob 19.40 in ob petkih ob 14.15 — Prireditelji slovenskih narodnih pesmi ob petkih ob 18.00 — Vsak dan ob 22.30 na valu 327,1 m oddaja za inozemstvo.

KINO

Celovec — Klagenfurt
STADTTHEATER
Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
Od 19. do 22. X.: „Frau in Notwehr“.
Od 23. do 25. X.: „Pater Angelicus“.

PRECHTL
Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30
Od 19. do 22. X.: „Abbott und Costello in Hollywood“.
Od 23. do 25. X.: „Geheimbefehl“.

Beljak — Villach
BAHNHOFLICHTSPIELE
Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.50, ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri.
Do 17. X.: „Der Rebell“.

Hila malega človeka
popravlja v najmodernejših delavnicah najugodnejše vse popravila radio-aparatur, snema na gramof. plošče, docavlja ves elektro-material
Radio Schmidt, Celovec-Klagenfurt

Akumulatorji
delavnica in polnilnica
Karl Knaus
Celovec-Klagenfurt, 10.-Oktober-Strasse 26 (nasproti kina Precht!), telefon 15-38

Poglej po tvojih podstrešjih in kamrah in zberi vso starino in sicer cunje — papir — kovine — kosti — železo — stare stroje itd. Industrija vse to rabi! Zato jih zbiram in odkupujem. Imam lastni avto. Javljajte se pri domačinu
Piuk Valentin
VELIKOVEC—Völkermarkt, 2.-Maigasse 23.

Vse kar dnevno potrebujete: pletene korbe, metle in razne krtače, dobite najceneje pri
SEPP KORENJAK
Celovec Benediktinerplatz 10 Klagenfurt

URADNE OBJAVE

Okrajno glavarstvo Celovec-Klagenfurt
Štev. 18.359-I-1951.

RAZGLAS
imen članov okrajnega volilnega odbora za območje okrajne kmetijske zbornice v Celovcu skladno s § 14. odst. 5. uredbe o volitvah v kmetijsko zbornico.
(LGBl. št. 26-1951)
Predsednik in okrajni volilni vodja:
Okrajni glavar LRR. dr. Walter Pfliegerl.
Namestnik:
Johann Wolf, vodja pisarn okrajnega glavarstva v Celovcu.

Žamet za obleke
Črtkast žamet
49 šilingov meter
edinstvena prilika v trgovski hiši
Umschaden
Celovec-Klagenfurt, na Fleischmarkt

Prisedniki:
Alois Achatz, kmet v Celovcu — Klagenfurt-Ost, Hummelgasse 1.
Josef Schönlieb, kmet in gostilničar v Podgori-Unterbergen 23.
Peter Sibitz, kmet v Zrelcu-Ebental, Zellerstrasse 45.
Alois Fleissner, kmet in gostilničar, Zollfeld 3, p. Maria-Saal.
Anton Widmann, kmet vlg. Urch v Pokeričah-Pokeritsch, p. Klagenfurt.
Namestniki:
Anton Kulle, Vasja ves-Lassendorf pri Škofjem dvoru-Pischeldorf.
Oswald Reichmann, Št. Janž-St. Johann, p. Grafenstein.
Friedrich Puxbaumer, Witternitz pri Celovcu.
Hugo Toff, posestvo Tölttschach pri Gospe Sveti-Maria-Saal.
Michael Rebernic, Gradnica-Gradnitz pri Zrelcu-Ebental.
Josef Kulle, vlg. Blase, Blažnja vas-Blasendorf, p. Klagenfurt.
Celovec-Klagenfurt, dne 10. oktobra 1951.
Okrajni glavar:
Dr. Pfliegerl I. r.

Magistrat deželnega glavnega mesta Celovec-Klagenfurt
Pododdelek 3B
(V samostojnem delovnem področju)
OBJAVA
Letošnji jesenski sejem (Uršulin sejem) bo v ponedeljek, dne 22. oktobra 1951. Kramarski sejem bo na Novem trgu-Neuer Platz, v Poštni ulici-Post-

gasse in na vzhodni cesti Benediktinskega trga; Živinski sejem pa bo na Geyerjevem nasipu-Geyerschütt. Prijave je treba oddati pismeno najkasneje do petka, dne 19. oktobra 1951 pri mestnem sejemskem uradu, Schlachthofgasse 7.

Razdelitev prostorov bo v nedeljo, dne 21. oktobra 1951, ob 14. uri na Novem trgu-Neuer Platz. Za sejmarije, ki se bodo pravilno prijavili, bo prostor za stojnico rezerviran do ponedeljka, dne 22. oktobra, do 7. ure. Ako do tega časa prostor ne bi bil prevzet, ta zapade in razpolaga z njim edino sejemski urad. Za napravo sejemskih stojnic sejemski urad ne skrbi.

Deželno finančno ravnateljstvo za Koroško
NALOŽITEV DAVČNE IZKAZNICE ZA PLAČE ZA LETO 1952-1953
Zvezno ministrstvo za finance razglasa:
Davčne izkaznice za plače so bile doslej izdane vsako leto na osnovi osebnega popisa na dan 10. oktobra vsako leto. Zaradi upravne poenostavitve, predvsem pa zaradi razbremenitve finančnih uradov in občin, ki izdajajo davčne izkaznice na plače, pa je na temelju § 42 odst. 2 zakona o dohodnini odrejena naložitev davčne izkaznice za plače za dve leti (1952-1953).
Dr. Margaretha I. r.

Blago za obleke
za dame in gospode, čista volna v ogromni izbiri trgovska hiša
Umschaden
Celovec-Klagenfurt, na Fleischmarkt

Kmetje in gozdni posestniki, pozor!
Kupujemo v s a k o količino lesa
SMREKE, BUKVE, VRBE, ČRNE JELŠE, SREBRNEGA TOPOLA in LIPE. Omajen in v lubju po najvišjih dnevnih cenah stojet ali franko tovarna

Ponudbe na naslov:
Sirius-Grünbach A.G.
TOVARNA VŽIGALIC
Klagenfurt - Celovec, Siriusstr. 1

Dobra knjiga
ŠE VEDNO NAJLEPŠE DARILO

Album Koroške	15 šilingov
Križ na gori (Ivan Cankar)	5.—
Rotija (Mauser)	3.—
Sin mrtvega (Mauser)	3.—
Prekleta kri (Mauser)	3.—
Cmokec poskokec (Bazilij)	3.—
Cela kolekcija stane	25 šilingov

Za inozemstvo stane cela kolekcija 2.50 USA dolarjev

Schleppe piva — tekoče hranivo!

Hubert Hofer
Celovec - Klagenfurt
Geldreidegasse 7/8
Stroji in orodje - elektromotorji - hišni vodovodi - dizelmotorji - gnetilniki

MALI OGLASI
Iščem zaradi nakupa gostilno ali trgovino (specerijo) v večji vasi ali trgu na južnem Koroškem. Ponudbe na upravo lista pod značko „Albergo“.

Vso posteljnino, flanelaste rjuhe, prešite odeje (kovtre), gradl za modroce, dalje lepo flanelo in barhant v bogati izbiri ugodno pri Chiodi & Kassig, Celovec, Benediktinerplatz 7.

Šrot strelivo — „Rotweiler“ smodnik — vse lovške potrebščine — galanterija in igrače — svetlobne rakete
Ernst Krötschmer
Celovec-Klagenfurt, Bahnhofstrasse 24

ZA JESEN
flanelo - barhanti
v največji izbiri pri
Tschernutter
Celovec - Klagenfurt, Karfreitstraße 1

Kamgarn blago za
moške obleke
Corde in gabardine uvoženo. — Najboljše od najboljšega že vedno poceni v trgovski hiši
Umschaden
Celovec-Klagenfurt, na Fleischmarkt

IRO-SPOROČILO
Vsem članom pod IRO-zaščito sporočamo, da so poslednji roki za predstavitev kanadski in avstralski izseljeniški komisiji sledeči:
Kanada, samci 14. november 1951
Kanada, družine 22. oktober 1951
Kanada, nominirani 1. december 1951
Avstralija, samci in družine 17. november 1951.

Domača in inozemska bogata zaloga pnevmatik in gumijastih dušnic (Schläuche)
Avto hiša Kaposi & Co.
Celovec-Klagenfurt
Villacher Straße 51
Telefon 18-32

Kupujte predvsem pri trgovcih, ki oglašajo v našem listu!